ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro základní vzdělávání

VESELÁ ŠKOLA

Základní škola a Mateřská škola Bořitov, okres Blansko, příspěvková organizace
Školní 125, Bořitov, 679 21 Černá Hora

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Motivační název:

Veselá škola

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Bořitov, okres Blansko, příspěvková organizace
Adresa školy: Školní 125, Bořitov, 679 21 Černá Hora
Jméno ředitele: PhDr. Šárka Hlavatá
Kontakty: telefon: 775 642 909
e-mail: zs.boritov@seznam.cz
www: www.zs.boritov.cz
IČO : 750 21 269
RED IZO : 600 106 128
IZO : 102 007 349

Zřizovatel: obec Bořitov, náměstí U Václava 11, Bořitov, 679 21 Černá Hora
Kontakty: telefon: 516 437 189
e-mail: podatelna@boritov.cz
www: www.boritov.cz

Platnost dokumentu : od 1. září 2023
Verze: č. 3
Č.j.: 7/2023
Datum projednání v pedagogické radě: 29. 8. 2023
Datum projednání ve školské radě: 31. 8. 2023
Vydáno: 31. srpna 2023

PhDr. Šárka Hlavatá, v.r.
ředitelka školy

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1.1. Historie školy

První písemná zmínka o školním vyučování v Bořitově je již z r.1653**,** kdy zde fungovala farní škola s jedním učitelem a vyučovalo se v soukromých domcích. První samostatná budova školy, která stála v dnešní ulici Sokolská, již neexistuje. Současná školní budova byla postavena v roce 1843. Původně se jednalo o jednopatrovou budovu s bytem pro učitele, v roce 1886 bylo přistavěno další křídlo s novou třídou, v letech 1962-1964 pak nové patro s dvěma učebnami a třída v bočním křídle byla přebudována na cvičebnu. Poslední větší stavební úpravy byly provedeny v roce 2015, kdy nad cvičebnou přibylo další patro s novou prostornou učebnou, kanceláří školy a sanitárními místnostmi a zároveň byla rozšířena a modernizována původní malá, nevyhovující šatna.

Základní škola a Mateřská škola Bořitov tvoří jeden právní subjekt a je jedinou školou v obci. Budovy školy i školky leží v klidové části obce, v blízkosti starobylého kostela sv. Jiří.

1.2. Úplnost a velikost školy

Právní subjekt ZŠ a MŠ Bořitov vykonává činnost:

- Základní školy neúplné, 1.– 5. ročník v 5 třídách, kapacita 120 žáků
- Mateřské školy
- Školní jídelny (vývařovna při MŠ zajišťuje stravování pro žáky ZŠ i děti MŠ)
- Školní jídelny – výdejny v ZŠ
- Školní družiny, 2 oddělení, kapacita 55 žáků

1.3. Vybavení školy

V budově školy je pět kmenových tříd, v nichž probíhá výuka všech pěti ročníků. Dvě třídy jsou dostatečně vybaveny k tomu, aby mohly v odpoledních hodinách sloužit dvěma oddělením družiny a volnočasovým aktivitám dětí.

Vybavení učeben bylo v posledních letech postupně modernizováno, ať už se to týká nábytku nebo počítačové, digitální a multimediální techniky. Ve všech třídách jsou nainstalovány interaktivní tabule s dataprojektory a žákům jsou k dispozici počítače s výukovými programy a s připojením k internetu.

Škola je dobře vybavena učebnicemi a učebními texty, didaktickými pomůckami, digitálními technologiemi s připojením k internetu, kopírovací technikou, klavírem. Vyučující i družina mají možnost využívat výukový SW a doplnit výuku promítáním VHS a DVD filmů a dokumentů. Pro další studium a práci žáků i pedagogů je k dispozici učitelská a žákovská knihovna, umístěná v jednom ze tří kabinetů. Zázemí učitelů je součástí pracovny ředitele.

Tělesná aktivita žáků je rozvíjena v rámci hodin TV i provozu školní družiny v tělocvičně (cvičebně), v roce 2017 bylo vybudováno malé sportoviště (běžecká dráha s doskočištěm, hrazdy, lanová dráha) na zahradě MŠ. Žáci využívají také nedaleké venkovní hřiště s umělým povrchem, které patří místní organizaci Orel Bořitov a sportoviště Sokola Bořitov.

Vedle budovy školy se nachází venkovní relaxační zóna s lavičkami, kterou využívají žáci během velkých přestávek nebo v rámci pobytu v družině.

Žáci a zaměstnanci školy se stravují v útulné jídelně, jejíž vybavení bylo také postupně modernizováno.

1.4. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitelka, pět učitelek. Všichni pedagogičtí zaměstnanci splňují kvalifikační předpoklady dle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

Prioritou školy je výchova a vzdělávání žáků podle poznatků o psychosomatickém vývoji dětí a mládeže, a proto je kladen velký důraz na průběžné další vzdělávání pedagogických pracovníků. Prioritními oblastmi DVPP jsou psychologie, pedagogika, osobnostní a sociální výchova, moderní metody v didaktice jednotlivých předmětů.

1.5. Charakteristika žáků

Naše škola vzdělává převážně žáky, kteří bydlí v obci. Jsme ale otevřeni i přijetí žáků z širšího okolí, například těch, pro které bude výuka v menších kolektivech a „domovské prostředí“ venkovské školy výhodou. Snažíme se nabízet našim žákům volnočasové aktivity přímo v budově školy a komunikovat s rodiči tak, aby se zde k žákům i rodičům líbilo a „brali školu za vlastní.“ Vzdělávací program naší školy je nastaven tak, aby umožňoval rozvoj každého žáka ve prospěch dosažení jeho osobního maxima.

1.6. Dlouhodobé projekty

Důležitou součástí výchovně vzdělávacího procesu jsou různé třídní a školní projekty, společné akce školy a školky, které podporují aktivní přístup dětí a žáků k životu, pocit sounáležitosti a zapojení do života obce a společenství, ve kterém žijí.

Do výuky jsou každoročně zařazovány projektové dny k tématům Vánoc, Velikonoc, problematice zdravého životního stylu, plavecký výcvik. Součástí environmentální výchovy je „Školní sběr“, který pořádáme na jaře a na podzim.

Mezi projekty, kterými se škola prezentuje na veřejnosti patří „Rozsvícení vánočního stromu“, „Vánoční koncert dětí základní školy“ v bořitovském kostele sv. Jiří, „Velikonoční výstava“ výrobků dětí a žáků, „Atletická olympiáda MŠ a ZŠ“ a „Školní akademie“, na které se škola loučí s odcházejícími páťáky a vítá nové prvňáčky.

Žáci se účastní společných sportovních akcí okolních škol (Atletické závody v Rájci-Jestřebí, Olympiáda malotřídních škol v Ráječku) i akcí kulturních (recitační soutěž „O lysické sluníčko“).

Škola je zapojena do celostátního projektu podporujícího zdravý životní styl – „Ovoce, zelenina a mléko do škol“.

1.7. Spolupráce s rodiči a dalšími subjekty

Spolupráce s rodiči se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoli po vzájemné domluvě s vyučujícími, účastnit se konzultačních hodin, třídních schůzek. O plánovaném dění ve škole jsou pravidelně informováni na platformě EDUPAGE. Škola se snaží prohlubovat spolupráci s rodiči a začlenit je do školních akcí. Prioritou je vzájemná spolupráce na základě oboustranné důvěry, vstřícné a otevřené jednání.

Škola také úspěšně a úzce spolupracuje se svým zřizovatelem - obcí, která z valné části financuje modernizaci budov a vybavení školy, finančně podporuje projekty školy, např. projekt přeměny zahrady školky „Zahrada v pohybu“, jehož realizací získají děti ze školky i ze školy podnětné prostředí pro trávení času v přírodě.

Žáci školy pravidelně vystupují na různých kulturních akcích pořádaných obcí. Dalšími institucemi, se kterými škola spolupracuje při naplňování výchovně vzdělávacích cílů je Sokol a Orel Bořitov, SDH Bořitov, Jazykové a vzdělávací studio Pomněnka, ekologické centrum Lipka, PPP v Boskovicích a Blansku, okolní základní školy.

1.8. Školská rada

Na základě zákona č. 561/2004 Sb. § 167 a § 168 zřizovatel zřizuje Školskou radu, která umožňuje, aby

- rodiče měli možnost prosadit své nezpochybnitelné právo na informovanost o zásadních otázkách školy, ve které se učí jejich děti,
- byl zaveden mechanizmus možnosti prosazování námětů, názorů a připomínek rodičů prostřednictvím svých volených zástupců,
- byla podpořena efektivní komunikace mezi rodiči, školou a zřizovatelem.

2. CHARAKTERISTIKA ŠVP

Motto:

„Vyučovati mládež není přednášet jim z rozličných spisů hromady slov, způsoby mluvení, průpovědi smyslů všelikých a tím je vycpati, ale otvírati jim rozum, aby z něho samého jako z pupence listí, květ, ovoce, ratolestky vyrůstaly a druhým rokem opět z pupenců každé ratolestky tolikéž a tak pořád až do vzrostu dokonalého.“ J. A. Komenský

2.1. Zaměření školy

Naše škola se chce ve své výchovně vzdělávací práci zaměřit především na:

- tvořivé činnostní učení,
- předání znalostí a dovedností, které budou dobře uplatnitelné v životě,
- bohatou nabídku mimoškolní zájmové činnosti,
- výchovu dětí k vzájemnému respektu a úctě, ke zdravému a aktivnímu přístupu k životu.

ŠVP vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV a z koncepce, která zdůrazňuje činnostní způsob vyučování a pozitivní hodnocení. Odráží vlastní možnosti a schopnosti pedagogického sboru, tradice a specifika malotřídní školy.

Název VESELÁ ŠKOLA vyjadřuje myšlenku programu – nekonfliktnost a otevřenost školy všem dětem, rodičům, veřejnosti – obsahem vzdělávání, demokratickými principy, chápáním žáka jako individuální osobnosti, diferencovaným přístupem, společnými prožitky. **Činnostní učení** je

založené na *metodě objevování*. Žáci objevují principy a zákonitosti jevů a problémů sami, na základě kroků určených učitelem. Manipulací s pomůckami a vlastní činností si žáci poměrně rychle a především trvale osvojují praktické zkušenosti, poznávají k čemu nový poznatek a dovednost slouží. Učivo se procvičuje na konkrétních příkladech a situacích, které přináší každodenní život kolem nás, a tak má pro žáky osobní smysl, a zároveň se zaměřuje na zvládnutí podstatných jevů. Činnosti s konkrétními věcmi a pokusy učí žáky vnímat učení jako činnost důležitou pro vlastní život i existenci okolního světa. V průběhu vzdělávacího procesu je žák veden k sebekontrole, sebehodnocení a samostatnému rozhodování. Učí se pracovat sám i spolupracovat v týmu.

Základní metoda činnostního učení – *metoda objevování* – staví do popředí význam otázek žáků ve vyučování. Je-li dítě schopno k určitému jevu položit otázku, je to znamení, že o pozorovaném jevu přemýšlí, hledá vysvětlení, je schopno mu porozumět a na otázku najít správnou odpověď. V pokládání otázek pomáhá žákům hlavně pozorování určité prováděné činnosti.

Úloha učitele spočívá v tom, aby žákům několik „žákovských otázek“ formuloval sám, aby je povzbuzoval, aby jim dával dostatek příležitostí k vzájemnému kladení otázek, aby pozitivně podpořil i otázky neobratně formulované. Učitel brzy pozná, že se žáci ve formulaci otázek lepší, že jsou stále obratnější a pohotovější. Schopnost ptát se je jedním z klíčů k úspěšnému učení a získává se hlavně cvikem. Otázky kladené žáky ke kterýmkoli partiím učiva provokují myšlení žáků, vedou je k hledání vysvětlení, výrazně napomáhají k učení.

Pro žáky je vždy při probírání nové látky nejdůležitější vytvořit si prostřednictvím činností představu o jevech, kterým chceme učit, a naučit se tyto jevy vnímat. Průběžně musíme žáky nechat o pozorovaných jevech hovořit, a tím se u nich postupně vytváří jejich věku přiměřený odborný slovník. Až po dokonalém zvládnutí prvních dvou kroků všemi žáky přichází na řadu automatizace – procvičování učiva činnostními i klasickými formami.

Další důležitou metodou činnostního učení je individualizace, tzn. dát každému žákovi možnost, aby daný úkol nebo problém řešil vlastním způsobem, na základě svých zkušeností a dovedností. Tato metoda napomůže učiteli dobře poznat, do jaké míry žáci zvládli učivo, zvláště když učitel dovede využívat individualizaci pro zpětnou vazbu. Tato metoda vede také k tomu, že si žáci uvědomí, co se vlastně učí a co z toho už umí.

Významnou roli při této práci má zdůvodňování zvoleného řešení, tedy odpovědi na otázku, proč jsem řešení provedl právě tak. Žáka tím vedeme k přemýšlení o své práci, k jejímu srovnávání s prací spolužáků, k uvědomění si dalších možností řešení. Tato činnost přispívá značnou mírou k rozumovému vývoji žáka. Velkým kladem, který činnostní metody přinášejí do výuky, je chuť a radost, s jakou žáci pracují.

K základním pracovním metodám činnostního učení patří *metody aktivizující*, zejména *metoda situační*, *problémová* a *projektová*, metody názorně demonstrační, metody slovní, zejména dialogické, metody samostatné práce, metody výzkumné, tvořivá práce s učebnicemi, pracovními sešity a didaktickými pomůckami a hrami.

Vyučovací metody při činnostním učení jsou volné v mezích, které jsou dány přirozeným vývojem žáků. Učitel volí v těchto mezích a při dokonalé znalosti učební látky takové metody, aby v každém předmětu soustavně rozvíjel zájem žáků, a dosahoval tak co nejlepších výsledků bez přetěžování žáků a přepínání vlastních sil.

V našem pojetí je škola místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení se. A to nikoli encyklopedickým vědomostem, ale pro život důležitým kompetencím učit se, řešit problémy a sociálním dovednostem. Charakter práce pak má v dětech mimo jiné podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.

Cílem činnostního učení je, aby žáci

- poznali a osvojili si strategii učení a byli motivování pro celoživotní vzdělávání,
- zvládli základy všestranné komunikace,
- naučili se spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých,
- byli utvářeni a projevovali se jako zdravé individuality a svobodné osobnosti,
- projevovali pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací,
- vnímali citové vztahy k lidem, k prostředí, kde žijí, k přírodě,
- získali pozitivní vztah ke svému fyzickému a duševnímu zdraví, aktivně je chránili,
- byli schopni žít společně s ostatními lidmi, byli tolerantní a ohleduplní k druhým lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám,
- poznali své reálné možnosti a dovedli je uplatňovat při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci,
- dokázali v životě používat všech ve škole nabytých zkušeností,
- dokázali se orientovat v digitálním prostředí, uměli bezpečně a tvořivě využívat digitální technologie při učení, při práci, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Cílem činnostního učení je, aby učitelé

a) porozuměli smyslu a principům činnostního vyučování a vzdělávání, tj.

- vyučovat prostřednictvím vlastní činnosti žáků, využívat smyslové poznání a zkušenosti žáků,
- vytvářet prostředí, ve kterém se žáci cítí dobře a chtějí se učit, které dává prostor pro žákovu seberealizaci a sebedůvěru,
- poznávat (diagnostikovat) žáky, jejich potřeby a schopnosti,
- dát žákům přiměřený čas k učení a vést je k trvalému osvojení vědomostí,
- rozvíjet klima dobrých vztahů mezi žáky, mezi žákem a učitelem,
- volit učivo ve shodě s individuálními možnostmi a zájmy žáků, klást důraz na smysluplné učení (dialog, kooperaci), respektovat schopnosti žáků,
- vytvářet u žáků logické a kritické myšlení,
- učit žáky pracovat s informacemi, vyhledávat souvislosti, propojovat poznatky různého druhu, rozumět grafům, diagramům a tabulkám,
- rozvíjet schopnost žáků spolupracovat a pracovat v týmu,
- utvářet u žáků schopnost poslouchat a brát v úvahu názory jiných lidí.

b) osvojili si dovednosti činnostního učení, např.

- využívat vhodných učebnic a učebních pomůcek k nim náležejícím,
- využívat vhodné pomůcky pro individuální činnosti žáků,
- organizovat vnitřní diferenciaci ve třídě,
- hodnotit znalosti žáků, nikoli jejich slabiny,
- organizovat práci žáků ve skupinách,

• vytvářet projekty s využitím mezipředmětových vztahů.

ŠVP Veselá škola je tvořen tak, aby umožňoval případnou výuku dvou ročníků v jedné třídě a splňoval všechny požadavky kladené RVP ZV a současně byl dostatečnou zárukou pro náročné požadavky rodičů na vzdělávání jejich dětí v podmínkách vesnické školy. Umožňuje realizaci diferencované a individualizované výuky pro všechny žáky, pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i pro žáky talentované. Směřuje k naplňování klíčových kompetencí žáků. Učitel je nenápadným režisérem při kooperativní práci, musí být dovedným organizátorem i vyučujícím, musí umět plánovat.

Vědomosti, dovednosti, návyky a postoje tvoří klíčové kompetence. Klíčové kompetence napomáhají při získávání základního všeobecného vzdělávání. Základní vzdělávání tvoří opěrnou konstrukci pro další vzdělávání, pro celoživotní učení a orientaci v každodenní praktickém životě. Společné postupy, které jsme si stanovili na úrovni naší školy vedou k naplňování a rozvíjení klíčových kompetencí.

2.2. Výchovné a vzdělávací strategie

2.2.1. Kompetence k učení

Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací.
- Žáky vedeme k sebehodnocení.
- Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.
- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti.
- Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost.
- Žáci s zúčastňují různých soutěží a olympiád.
- Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos.
- Učíme práci s chybou.
- Učíme trpělivosti, povzbuzujeme.
- Zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly.
- Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a jejich budoucnost – připravujeme je na celoživotní učení.

2.2.2. Kompetence k řešení problému

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problému

- Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit.
- Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.
- Na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problému.
- Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problému.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problému.
- Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problému.

- Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů- ústních, tištěných, mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat.
- V projektových dnech používáme k logickému řešení problémů vlastní projekty.Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží.
- Žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování,přípravě, realizaci i hodnocení.
- Jdeme příkladem – učíme se sami lépe, s rozumem a nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

2.2.3. Kompetence komunikativní

Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci.

- Učíme se naslouchat a vyjadřovat se ústně i písemně.
- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.
- Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci při vyučování.
- Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.
- Organizujeme projekty napříč školou, při kterých se setkávají a spolupracují žáci různých tříd a ročníků a pořádáme společné akce pro školu a školku.

2.2.4. Kompetence sociální a personální

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých.

- Budujeme pozitivní školní prostředí.
- Zařazujeme kooperativní činnosti do výuky – práci ve dvojicích i skupinách, vzájemnou pomoc při učení.
- Usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině.
- Žáky vedeme k respektování dohodnutých pravidel chování.
- Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.
- Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce.
- Vytváříme projekty pro skupiny žáků. Snažíme se o podporu spolupráce všech žáků školy napříč ročníky.
- Umožňujeme žákům objevovat v sobě dobré stránky, hodnoty, příležitosti.
- Seznamujeme žáky a rodiče se školním řádem, zdokonalujeme jej z hlediska práv i povinností žáků, rodičů i učitelů a dalších pracovníků školy.

2.2.5. Kompetence občanské

Připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy.
- Netolerujeme sociálně patologické projevy chování, projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků vůči dospělým osobám i žáků mezi sebou.

- Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem.
- Využíváme pomoci a zkušenosti odborníků – pracovníků PPP …
- Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí.
- V hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace.
- Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.

2.2.6. Kompetence pracovní

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

- Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do pracovních činností.
- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, žáky vedeme k pozitivnímu vztahu k práci.
- Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků.
- V rámci výchovného působení seznamujeme žáky s veškerým povinným rozsahem učiva, týkajícího se bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a s riziky a ohrožením v objektu školy a mimo jeho objekt - šikanování, provoz na pozemních komunikacích, alkohol a návykové látky, kouření, chování na mimoškolních aktivitách a v době školních prázdnin.
- Poučení žáků a seznámení s předpisy BOZP provádí třídní učitelé vždy na začátku školního roku, před akcemi, které jsou konány mimo školu a před začátkem školních prázdnin.
- Žáky vedeme k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci a volbě vhodného dalšího studia.

2.2.7. Kompetence digitální

Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

- Učíme žáky využívat takové digitální technologie, aplikace a služby, s kterými se mohou potkat v běžném životě a společnosti.
- Vedeme žáky k vyhledávání, získávání informací, ke kritickému posouzení vyhledaných dat a informací.
- Učíme žáky tvořit a upravovat digitální obsah a vyjadřovat se pomoci digitálních prostředků.
- Vedeme žáky k tomu, aby využívali digitální technologie k zefektivnění a zjednodušení svých pracovních postupů.
- Vedeme žáky k tomu, aby využívali digitální technologie ke zkvalitnění výsledků své práce.
- Seznamujeme žáky s novými technologiemi a jejich přínosy.
- Společně s žáky reflektujeme rizika, ale také význam využívání digitálních technologií pro společnost.
- Učíme žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení a dat, bezpečnou práci s informacemi, sdílením informací v digitálním prostředí.

2.3. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a žáků mimořádně nadaných

Vzdělávací program naší školy je nastaven tak, aby umožňoval rozvoj každého žáka ve prospěch dosažení jeho osobního maxima.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tento žák má právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření stanovených ve školském zákoně: poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení, úpravy organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání. Podpůrná opatření se dle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Poskytování podpůrného opatření 1. stupně je v kompetenci školy. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Školní poradenské pracoviště při ZŠ a MŠ Bořitov (dále ŠPP)

Školní poradenské pracoviště reaguje na změny, které probíhají ve společnosti, ve školním a rodinném prostředí. Zvyšuje se počet dětí vyžadujících pedagogicko-psychologické služby. Vedle tradičního poskytování odborné pomoci pro podporu vzdělávání pečuje ŠPP i o posílení prevence rizikových jevů, o podporu a vytváření podmínek pro rozvoj osobnosti žáků a harmonizaci vztahu rodiny a školy, o podporu integrace dětí se zdravotním postižením.
Pracovníci ŠPP také koordinují péči o nadané a mimořádně nadané žáky.
Hlavním úkolem ŠPP při ZŠ a MŠ Bořitov je poskytování poradenských a konzultačních služeb pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy.
ŠPP na naší škole pracuje ve složení – výchovný poradce a školní metodik prevence.

2.3.1. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při zabezpečení vzdělávání žáků se SVP se řídíme platnou legislativou.
Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro poskytování potřebné podpory, za kterou je zodpovědný třídní učitel a výchovný poradce. S formou podpory je seznámen žák, zákonný zástupce a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování a naplňování plánu.
Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně, vyžadují-li to jeho speciální vzdělávací potřeby, zpracovává škola na základě doporučení školského poradenského zařízení **Individuální vzdělávací plán (IVP),** který také vychází ze ŠVP. Za jeho tvorbu zodpovídá výchovný poradce, na jeho zpracování se podílejí všichni vyučující daného žáka a speciální pedagog. Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah.
V souladu s principy individualizace a diferenciace vzdělávání může být v rámci poskytování podpůrných opatření na doporučení ŠPZ zařazována **pedagogická intervence a předmět speciálně pedagogická péče**, který nerealizujeme v rámci učebního plánu.

2.3.2. Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a žáků mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se považuje jedinec, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních,

uměleckých nebo sociálních dovednostech.
Nadaným žákům je poskytována podpora v rozsahu podpůrných opatření 1. – 5. stupně. Postup práce s nadanými žáky se řídí platnou legislativou.

Třídní učitel či učitel konkrétního vyučovacího předmětu může nadaného či mimořádně nadaného žáka identifikovat v rámci pedagogické diagnostiky. V tomto případě sestavuje třídní učitel či učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce potřebnou podporu v rámci PO 1. Ta zahrnuje popis mimořádných dovedností a schopností žáka, stanovení cílů a způsobu vyhodnocování. Dále jsou stanovena podpůrná opatření, která jsou realizována ve škole (metody výuky, organizace výuky, hodnocení žáka, pomůcky, požadavky na organizaci práce učitelů), podpůrná opatření v rámci domácí přípravy, případně podpůrná opatření jiného druhu.
Od 2. stupně podpůrných opatření zpracovává škola **Individuální vzdělávací plán (IVP)**, který vychází ze ŠVP, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a bere na zřetel princip nejlepšího zájmu žáka.
IVP zpracovává výchovný poradce ve spolupráci s příslušnými vyučujícími.

2.3.3. Zabezpečení vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními vyžadujícími úpravu očekávaných výstupů

Žáci se speciálními vzdělávacími s potřebami, u nichž jsou v rámci podpůrných opatření stanoveny minimální výstupy, jsou vzděláváni podle ŠVP s respektem k těmto minimálním výstupům. Očekávané výstupy jsou popsány v IVP těchto žáků.

2.4. Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tématické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je i do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Zařazení jednotlivých tématických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů.

2.4.1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým,
- napomáhá k zvládání vlastního chování,
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni,
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti,
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci,
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů),
- formuje studijní dovednosti,
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým,
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci,
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů,
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování,
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování.

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně, že některé hry tzv. "nevyjdou". Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.

Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí.

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích.

Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích.

Sociální rozvoj

Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí.

Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny).

Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci.

Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence.

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.

Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne.

2.4.2. Výchova demokratického občana (VDO)

Průřezové téma **Výchova demokratického občana** má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy,

sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod,
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti,
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků,
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti,
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování,
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě,
- vychovává k úctě k zákonu,
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku,
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti,
- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost,
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů,
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším,
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze),
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností,
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy, formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci.
- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti(jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje

a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).

- **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí.
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.

2.4.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Propojení tohoto průřezového tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa. Tyto informace mají především usnadňovat orientaci v nabídce vzdělávacích a pracovních příležitostí, rozvíjení zájmů a navazování kontaktů.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy,
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech,
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv,
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech,
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru,

- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu,
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání,
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory,
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky,
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi,
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života,
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti,
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám,
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů.
- **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže.

2.4.4. Multikulturní výchova (MKV)

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Propojení Multikulturní výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti,
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých,
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých,
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné,
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin,
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie,
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je,
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu**,** být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí,

- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu,
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti,
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu,
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

- **Kulturní diference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě.
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.
- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku.
- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty.

2.4.5. Environmentální výchova (EV)

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní.

Propojení Environmentální výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí. To umožňuje jednak hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů, jednak zvyšovat zájem žáků, aby modelovali a prezentovali varianty jejich řešení, komunikovali o nich, vyhodnocovat jejich možné dopady na úrovni lokální a globální.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí,
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování,
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa,
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí,
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí,
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích,
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni,
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti,
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů,
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty,
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů,
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti,
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí,

- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí,
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí,
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek).
- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí).
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.).
- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace**,** lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení,

možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás).

2.4.6. Mediální výchova (MDV)

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médii nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace, bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřebnosti rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací a vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení. Pro plnohodnotné zapojení žáků do mediální komunikace je třeba vytvářet příležitosti a podmínky k tvorbě mediální produkce a k vědomému využívání různých výrazových prostředků a tvořivých realizačních postupů.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace,
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich,
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času,
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů,
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských),
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu),
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě),

- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci,
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu,
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu,
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení,
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění,
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci,
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace.

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu.
- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médii zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě).
- **Stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající).
- **Vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu.

- **Fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) ; role médií v politických změnách.

Tematické okruhy produktivních činností:

- **Tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení.
- **Práce v realizačním týmu –** redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce.

3. UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník					předměty celkem
		1.	2.	3.	4.	5.	(týdenní časová dotace)
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk (ČJ)	7 + 2	7 + 3	7 + 1	6 + 1	6 + 2	**42** (33 + 9)*
	Anglický jazyk (AJ)	0	0 + 1	3	3	3	**10** (9 + 1)*
Matematika a její aplikace	Matematika (M)	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	**25** (20 + 5)*
Informatika	Informatika (INF)	0	0	0	1	1	**2**
Člověk a jeho svět	Prvouka (PRV)	1	1	2	0	0	
	Přírodověda (PŘ)	0	0	0	2	2	**12** (11 + 1)*
	Vlastivěda (VL)	0	0	0	2	1 + 1	
Umění a kultura	Hudební výchova (HV)	1	1	1	1	1	**12**
	Výtvarná výchova (VV)	1	1	2	2	1	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova (TV)	2	2	2	2	2	**10**
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti (PČ)	1	1	1	1	1	**5**
Celkový týdenní počet hodin		**20**	**22**	**24**	**26**	**26**	**118**

* Součet v závorkách uvádí minimální povinnou + disponibilní časovou dotaci.

Např. ČJ: povinná 33 + disponibilní 9 = celkem 42 hodin/týden během 1.-5. ročníku

Disponibilní časová dotace v celkové výši 16 hodin byla rozdělena především mezi předměty Český jazyk (z důvodu možnosti rozvoje čtenářské gramotnosti), Matematika (z důvodu možnosti rozvoje matematických dovedností) a Anglický jazyk (dřívější seznámení s cizím jazykem než ve 3. ročníku a zlepšení jazykových dovedností a komunikace v cizím jazyce)

3.1. Poznámky k učebnímu plánu

Výuka podle ŠVP probíhá :

- v 1. – 5. ročníku základní školy
- ve dvou vzdělávacích obdobích - 1. období … 1. – 3. ročník
  - 2. období … 4. – 5. ročník

ŠVP vymezuje jako závazný výstup očekávané kompetence za 2. období.
Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina, která trvá 45 minut.
Metody a formy práce jsou plně v kompetenci vyučujícího, který zvolí sám takové výukové výstupy, jež budou vést k naplnění očekávaných výstupů a dosažení daných kompetencí. Použité metody a formy práce by měly v dětech probouzet touhu po poznání,podporovat jejich kreativitu a logické myšlení, stimulovat kladné rysy jejich povahy a směřovat k získání konkrétní aktivní dovednosti.
V případě žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními bude možno použít disponibilní časovou dotaci také k realizaci podpůrných opatření, která budou doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka bude souhlasit s jejich poskytováním.

4. ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM – UČEBNÍ OSNOVY

4.1.1. Jazyk a jazyková komunikace

4.1.1.1. Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Český jazyk je realizován ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a zaujímá ve výchovně vzdělávacím procesu stěžejní postavení. V tomto předmětu je naším cílem vybavit žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují vnímat různá sdělení a rozumět jim, získávat poznatky z dalších oborů, vhodně se vyjadřovat a úměrně prosazovat své názory.

Organizační a obsahové vymezení předmětu

Vzdělávací obsah tohoto předmětu má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek, které se ve výuce prolínají:

Komunikační a slohová výchova

Jazyková výchova

Literární výchova.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat písemná i ústní jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit, analyzovat čtený nebo slyšený text a kriticky posoudit jeho obsah.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Český jazyk se stává nástrojem získávání většiny informací.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory na přečtené dílo. Učí se také rozlišovat fikci od skutečnosti. Žáci získávají takové poznatky a prožitky, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje a hodnotovou orientaci.

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické.

Týdenní časová dotace předmětu:

1. ročník – 9 hodin
2. ročník– 10 hodin
3. ročník – 8 hodin
4. ročník – 7 hodin
5. ročník – 8 hodin

Průřezová témata realizovaná integrací v předmětu ČJ:
Osobnostní a sociální výchova
Osobnostní rozvoj
Rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita,
Sociální rozvoj
Komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Evropa a svět nás zajímá
Mediální výchova
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, vnímání autora mediálního sdělení, tvorba mediálního sdělení
Multikulturní výchova
Lidské vztahy, multikulturalita

Výchovné a vzdělávací strategie
V rámci tohoto předmětu vedeme žáka k osvojení si následujících kompetencí:
Kompetence k učení
Žák:

- čte s porozuměním,
- aplikuje naučená pravopisná pravidla a vzájemně je propojuje,
- rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému jazyku a literatuře,
- vyhledává informace z různých zdrojů a hledá souvislosti mezi nimi.

Kompetence k řešení problémů
Žák:

- samostatně vyvozuje pravopisná pravidla probíraného učiva,
- umí najít chyby v textu a odůvodnit správné řešení.

Kompetence komunikativní
Žák:

- srozumitelně vyjadřuje své myšlenky, poznatky, pocity a dojmy,
- zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace,
- rozšiřuje si slovní zásobu na základě čtení.

Kompetence sociální a personální
Žák:

- diskutuje a vzájemně spolupracuje v malých skupinách i v rámci celé třídy,
- pracuje v týmu, podílí se na vytváření pravidel práce ve skupině (naslouchání, porozumění, spolupráce) a na utváření příjemné atmosféry, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá,
- získává sebedůvěru při vystupování na veřejnosti.

Kompetence občanské
Žák:

- chápe mateřský jazyk jako zdroj rozvoje osobního i kulturního bohatství,
- seznamuje se s literárním dědictvím národa a poznává jeho význam pro společnost,
- poznává jazyk jako jednotící prvek národa a prostředek sociální interakce.

Kompetence pracovní:

Žák:

- řídí se základními hygienickými návyky (sezení, držení tužky, umístění sešitu a jeho sklon, hygiena zraku),
- využívá poznatky a zkušenosti z různých oblastí ke své práci,
- užívá správným způsobem vybavení učebny, techniku a pomůcky.

Kompetence digitální:

Žák:

- je veden k využívání digitálních technologií ke zkvalitnění výsledků své práce a svého učení se,
- vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data a informace,
- je veden k práci s digitálními učebními pomůckami – výukovými programy.

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
1.	**Komunikační a slohová výchova** • Žák respektuje základní komunikační pravidla – správně artikuluje, sděluje krátké zprávy • Čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti, porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti • V mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči • Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev • Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním • Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev • Rozpozná funkci znamének	• Základní formy společenského styku (oslovení, pozdrav, poděkování) • Cvičení sluchová a zraková, čtení hlásek, slabik, snadných slov a krátkých vět, orientace v textu, správná technika čtení, hlasité čtení • Správné návyky při mluvení, rozvíjení znělého hlasu, artikulování, srozumitelné mluvení, výslovnost délky hlásek, hlasová intonace • Sdělování krátkých zpráv, krátké mluvené projevy, vyjadřování vlastní zkušenosti • Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, umístění sešitu, sklon • Psaní jednotlivých prvků písmen a číslic, úhledný, čitelný projev, úprava textu, přepis, diktát • Tečka, čárka, středník, dvojtečka, otazník, vykřičník, pomlčka, uvozovky	**Průřezová témata:** **OSV** Sociální rozvoj, rozvoj schopnosti poznávání, rozvoj základní dovednosti komunikace, řešení problémů (zvládání učebních problémů), poznávání sebe sama v literárním textu, mezilidské vztahy v příbězích, řešení konfliktů. **EGS** Rozvoj jazykových dovedností. **MKV** Poznávání evropských kultur – kritické čtení, vnímání mediálních sdělení, vést žáky k výběru kvalitních pořadů. **Přesahy:** PRV– vyhledávání v encyklopediích, časová posloupnost, skládání textu, kalendář HV– dechová cvičení, vytleskávání rytmů, rytmizace textů, zhudebňování veršů TV- správné držení těla PČ – rozvoj jemné motoriky – práce s drobným materiálem, vyvozování písmen – práce s drátem VV – uvolňovací cvičení, malba

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
1.	**Jazyková výchova** • Žák rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky a slabiky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky, pozná větu a píše na jejím konci tečku. • Ve svém mluveném projevu užívá správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves **Literární výchova** • Žák čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • Rozpozná dobro a zlo v jednání pohádkových postav • Odliší jednotlivé literární pojmy	• Písmena – malá, velká, tiskací a psací, délka samohlásek, opis a přepis slov a vět • Kultura mluveného projevu • Čtení, rozpočítadla, říkadla, přísloví, básně pro děti, hádanky • Povídání nad literárním textem • Kniha, čtenář, divadlo, herec	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.	**Komunikační a slohová výchova** • Žák respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru • Čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti • Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev a dokáže napsat jednoduché sdělení • Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev **Jazyková výchova** • Žák porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu, slova významem nadřazená, souřadná a podřazená • Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	• Oslovení, zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování (oslovení, pozdrav, omluva, prosba, vzkaz) • Praktické čtení (technika čtení) Věcné čtení (čtení jako zdroj informací, klíčová slova) • Vyjadřování závislé na komunikační situaci, mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) . • Děj – základ vypravování, dodržování posloupnosti děje, jednoduchý popis • úhledný a přehledný písemný projev, formální úprava textu; písemný projev: adresa, dopis, pozdrav z prázdnin, úprava písemnosti – nadpis, odstavec, umisťování diakritických znamének, • Slovní význam, třídění slov, rozlišování nadřazenosti, podřazenosti a souřadnosti slov, slova opačného významu, slova stejného nebo podobného významu, jinak znějící • Seznámení s názvy slovních druhů,	**Průřezová témata:** **OSV** *Komunikace* – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, pravidla dialogu, komunikace v různých situacích *Rozvoj schopností poznávání*, cvičení pozornosti a soustředění **EGS** Zvyky a tradice různých národů. **Přesahy:** PRV – pravidla slušného chování PČ– modelování (u popisu) VV– vlastní zážitek, kresba, malba ilustrace PRV – ČR, Evropa, svět HV – rytmizace veršů

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.		poznávání podstatných jmen, sloves a předložek v textu	
	• Rozděluje slova na konci řádků; • Seřadí slova v abecedním pořádku podle jejich prvního písmena; • Identifikuje a správně píše slova, v nichž dochází ke spodobě znělosti; • Označí přízvučnou slabiku ve slově;	• Slabika • Abeceda • Spodoba znělosti, spisovná výslovnost • Slovní přízvuk	
	• Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	• Odlišení věty jednoduché a souvětí, spojování a oddělování vět, spojky a jejich funkce	
	• Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	• Rozlišování vět podle postoje mluvčího, pořádek vět	
	• Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách;	• Měkké a tvrdé souhlásky	
	• Aplikuje pravidla psaní dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	• Výslovnost a psaní slov se skup. dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, rozlišování obecných a vlastních jmen, procvičování pravopisu jmen místních	
	• Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• Vyslovování a psaní souhlásek na konci a uvnitř slova, dělení slov na konci řádku; abeceda, hlásková stavba slova –	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.	**Literární výchova** • Žák čte ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • Pracuje s literárním textem a rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, orientuje se v literatuře přiměřené jeho věku, seznamuje se se základy literatury	samohlásky, souhlásky, dvojhlásky, slabikotvorné r, l, m, n • správný slovní přízvuk, přirozená intonace, hlasité a tiché čtení s porozuměním • Poslech četby poezie a prózy, tvořivé činnosti s literárním textem, základní literární pojmy, spojitost textu s ilustrací, recitace básní, domýšlení jednoduchých textů, řešení hádanek a slovních hříček, dramatizace pohádky a povídky, orientace v pohádkách, knihy o přírodě a věcech, poezie: báseň, verš, rým, rytmus, přízvuk, přednes, próza: vyprávění, vypravěč, příběh, děj, divadlo: jeviště, herec, divák, maňásky, loutky, výtvarný doprovod: ilustrace, ilustrátor	**Průřezová témata:** **OSV** *Kreativita* – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity *Psychohygiena* – hledání pomoci při potížích **EGS** Naše vlast a evropské státy v literatuře, symboly, životní styl Evropanů. **Přesahy:** VV – kresba, malba, ilustrace. PRV – práce s kalendářem.

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
3.	**Komunikační a slohová výchova** • Žák píše věcně i formálně správně **j**ednoduchá sdělení	• Plynulý, úhledný a přiměřeně hbitý písemný projev, upevňování správných tvarů písmen a číslic, osobitý rukopis plynulý, rychlý, úhledný, kontrola vlastního projevu, celková úprava v sešitech, zápisky, poznámky, správné psaní obvyklých vlastních jmen	**Průřezová témata:** **OSV** *Komunikace, kooperace a kompetice* – řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro zvládání situací soutěže a konkurence. **MKV** *Lidské vztahy* – uplatňování principu slušného chování, mezilidské vztahy, tolerance, empatie. **MDV** – kritické myšlení, vliv médií ve společnosti. **Přesahy:** VV – kresba pohádky podle dějové posloupnosti PRV – popis pokusu PČ – popis pracovního postupu
	• Dodržuje základní hygienické návyky spojené se psaním	• Dodržování hygienických návyků, odstraňování individuálních nedostatků, automatizace psacího pohybu	
	• Umí vyplnit základní poštovní formuláře	• Podací lístek, poštovní poukázka, telegram	
	• Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• Spojování obsahu textu s ilustrací, vyprávění příběhu nebo pohádky podle obrázkové osnovy	
	• Umí pracovat s jednoduchou osnovou textu	• Využívání jednoduché osnovy textu	
	• Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	• Souvislé vyjadřování a kladení vhodných otázek; společenský jazyk a jeho formy (požádání o informaci, sdělování přání a pozdravů), podání stručné informace, uvítání návštěvy, rozloučení se, pohlednice, dopis, výběr vhodných výrazů	
	• Umí popisovat jednoduché předměty a činnosti	• Ústní i písemný popis předmětů a činností, popis pracovního postupu	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
3.	**Jazyková výchova** • Žák rozlišuje slabiky a hlásky • Rozlišuje slovní druhy • Umí správně psát obvyklá vlastní jména • Vyhledá v textu slova příbuzná užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves • Odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech • Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	• Určování počtu slabik, rozlišování slabik, hlásek • Poznávání a rozlišování slovních druhů, ohebné a neohebné druhy slov, skloňování podstatných jmen, rozlišování čísla jednotného a množného, rodu mužského, ženského, středního, mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves (osoba, číslo, čas) • Uvědomělé zvládnutí jmen osob, vyhledávání jmen zvířat, měst, vesnic, hor, řek (výcvik pravopisu) • Slova významem podobná, příbuzná a protikladná • Tvarosloví pamětní zvládnutí vyjmenovaných slov, jejich použití v textu; pravopis po obojetných souhláskách • Slovní zásoba a tvoření slov – slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova – kořen, část předponová, příponová	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
3.	• Odlišuje větu jednoduchou a souvětí	• Věta a souvětí, určení základní, skladební dvojice, spojování vět, doplňování souvětí	
	Literární výchova • Žák čte ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• Plynulé čtení, členění textu, větný přízvuk, rychlé tiché čtení, hlasité čtení, předčítání, četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků	**Průřezová témata:** **OSV** *Kreativita*-cvičení pro rozvoj originality a citlivosti, na textu poznáváme povahy lidí. **EGS** Naši sousedé v literatuře.
	• Vyjadřuje své pocity a postoj k přečtenému textu	• Líčení atmosféry příběhu	
	• Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• Přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, recitace básní, vyprávění pohádky, povídky nebo básně s dějem, pověsti	**Přesahy:** VV– abstraktní vyjádření děje VV – výtvarný doprovod k literárnímu textu HV – poslech – B. Smetana - Má vlast
	• Seznamuje se základy literatury	• orientace v textu knih určených dětem poezie: báseň s dějem, přirovnání, zosobnění, próza: pověst, povídka, postava, děj, prostředí, divadlo: dějství, herec, literatura umělecká a věcná, skutečnost a její umělecké vyjádření, autor a jeho fantazie, výtvarný doprovod: ilustrace, ilustrátor	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
4.	**Komunikační a slohová výchova** • Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • Rozlišuje přímou řeč vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechává vzkaz na záznamníku volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržováním časové posloupnosti, umí popsat rostliny, zvířata, věci	• Čtení textů přiměřené náročnosti a rozsahu, orientace v textu rozvoj techniky čtení, reprodukce textu • Rozlišování řeči přímé a věty uvozovací, dramatizace textu ovládání komunikační situace – přesně a srozumitelně se vyjadřuje – telefonování, vzkaz na záznamníku dodržuje pravidla diskuse , uvědoměle obhajuje vlastní názor vypravování s použitím plnovýznamových sloves a využitím vhodných spojek, vyjadřování se pomocí souvětí • Rozlišování spisovných a nespisovných výrazů – hovoří přiměřeně s vrstevníky i dospělými • Průběžné osvojování si jazyka jako nástroje dorozumívání a vytváření si vztahu k jazyku • Sestavení osnovy, členění textu na odstavce, sestavení textu telegramu, výstižné a stručné telefonování, dopis s vhodným oslovením a adresou, vypravování textu podle osnovy, vytváření nadpisu a osnovy z textu, vypravování textu, procvičování popisů	**Průřezová témata:** **OSV** *Komunikace* - řeč zvuků a slov, sdělování verbální i neverbální, specifické komunikační dovednosti – dialog, vedení dialogu, jeho pravidla řízení, typy dialogů, komunikace v různých situacích, asertivní komunikace *Psychohygiena* – hledání pomoci při potížích **MKV** *Lidské vztahy* – integrace v rodinných a vrstevnických vztazích uplatňování principu slušného chování, tolerance, empatie **MDV** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* – hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, identifikování základních orientačních prvků v textu

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
4.	**Jazyková výchova** • Žák porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • Rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou, koncovku • Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech • Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí, užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • Vyhledává základní skladební dvojice a v neúplné základní skladební dvojici	• Rozlišování slov podle významu, rozlišování slov spisovných a nespisovných, poznávání různě citově zabarvených slov • Poznávání kořenu a rozlišování části příponové a předponové, rozlišování předpon a předložek • Určování slovních druhů, skloňování podstatných jmen, určování infinitivu, určování osoby, čísla a času sloves, časování sloves oznamovacího způsobu • Rozlišování a uvědomělé používání spisovných a nespisovných tvarů • Rozlišování věty jednoduché a souvětí, spojování vět v souvětí spojovacími výrazy • Uvědomělé používání i/y po obojetných souhláskách u vyjmenovaných a příbuzných slov • Určování podmětu a přísudku, psaní i/y v příčestí minulém (bez ověřování)	**OSV** *Rozvoj schopností poznávání* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium **Přesahy:** VL – vlastní jména měst a států VV– malba suchým pastelem – ilustrace VL – vyprávění o Praze, zážitky z prázdnin, cestování po ČR

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
	Literární výchova • Žák čte správně a plynule umělecké a populárně naučné texty přiměřené věku • Vyjadřuje své dojmy z četby, divadelního představení, filmu, rozhlasového a televizního pořadu a zaznamenává je volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • Rozlišuje určité typy uměleckých a neuměleckých textů, při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	• Výcvik ve čtení: správné a plynulé čtení uměleckých a populárně naučných textů (učebnice pro různé předměty) se správným přízvukem slovním i větným, s přirozenou intonací a správným frázováním • Motivy činů postav, dětský hrdina, doporučení knihy, filmu, atd. jiným, všímání si různých vydání knih reprodukce obsahu textu, • Poezie, lyrika, epika, jednoduché pojmenování, rytmus básní, próza, pověst, povídka, hlavní a vedlejší postavy, divadlo: jednání, konflikt a jeho řešení	**Průřezová témata:** **MDV** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, hodnotící prvky ve sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality* – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi faktickým a fiktivním obsahem

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
5.	**Komunikační a slohová výchova** • Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas, rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	• Hovořit souvisle o přečteném textu, vyjádření svých názorů a pocitů vypisování podstatných údajů z odborných textů, využívání odborné literatury přiměřené náročnosti, vyhledávání informací ve slovnících a dalších různých textech, orientace v textu, vyhledávání podstatné myšlenky, dodržování posloupnosti, odlišování tvrzení od mínění	**Průřezová témata:** **OSV** *Sebepoznání a sebepojetí* – já jako zdroj informací o sobě, co o sobě vím a co ne, moje učení. **MDV** *Vnímání autora mediálních sdělení* – výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření názoru
	• Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si ho	• Třídění informací, reprodukce jednoduchých textů, procvičování vypravování, vyhledávání hlavní myšlenky textu	**OSV** *Komunikace* - komunikace v různých situacích-prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost, řeč zvuků a slov, sdělování verbální i neverbální, specifické komunikační dovednosti, asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci.
	• Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	• Porovnávání názorů, tolerance, řešení konfliktních situací	**MDV** *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality* – rozlišení reality od médii zobrazovaných stereotypů, identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu
	• Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	• Vypravování s použitím plnovýznamových sloves a využitím vhodných spojek, vyjadřování se pomocí souvětí, rozlišování přímé řeči a věty uvozovací	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
5.	• Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržováním časové posloupnosti **Jazyková výchova** • Žák porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • Rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou, koncovku	• Využívání vhodných jazykových prostředků, interpunkce v dopise, zvláštnosti telegramů, dopis, který něco říká, psaníčko ve škole, blahopřejné telegramy a tvořivé texty • Vytváření nadpisu a osnovy z textu, vypravování textu a dodržení posloupnosti • Vysvětlování pojmů synonyma, antonyma, slova nadřazená, podřazená, souznačná, jednoznačná, mnohoznačná, citově zabarvená • Určování kořene, předpony a přípony, vyznačování slovotvorných základů, jak byla slova odvozena, osvojování základního významu předpon, doplňování předpon podle smyslu, odůvodňování pravopisu s přihlédnutí ke způsobu tvoření slov, osvojování spisovné výslovnosti a pravopisu souhláskových skupin, používání předložek s,z , procvičování bě/bje, pě, mě/mně, procvičování dělení slov po slabikách	**OSV** *Komunikace* – omluva, informování, odmítání, pozdrav, prosba *Mezilidské vztahy* - empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora a pomoc *Psychohygiena* – rozumové zpracování problému, efektivní komunikace **MDV** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* – hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, identifikování základních orientačních prvků v textu **MKV** *Multikulturalita* – specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin **EGS** *Evropa a svět nás zajímá* – život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
5.	• Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a užívá je v gramaticky správných tvarech	• Osvojování a užívání slovních druhů, určování pádů, čísla, rodu, vzoru, skloňování jmen podle vzorů, rozlišování druhů přídavných jmen – pravopis, určování mluvnických kategorií sloves, prvotní procvičování tvarů podmiňovacího způsobu, druhy zájmen, nahrazování podstatných a přídavných jmen zájmeny, určování zájmen osobních, druhy číslovek, rozlišování číslovek v textu, skloňování číslovek základních	**OSV** *Rozvoj schopností poznávání* - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium **MDV** *Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, hodnotící prvky ve sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality* - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi faktickým a fiktivním obsahem
	• Vyhledává základní skladební dvojice	• Určování základních větných členů, podmět vyjádřený, nevyjádřený, užívání podmětu několikanásobného ve větách	
	• Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí, užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	• Určování věty jednoduché, spojování vět v souvětí, využití interpunkce ve slohovém výcviku (s pomocí Pravidel českého jazyka a Stručné mluvnice české)	
	• Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	• Užívání vyjmenovaných a frekventovaných příbuzných slov osvojování shody přísudku s podmětem	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
5.	**Literární výchova** • Žák se zdokonaluje se ve čtení a pracuje s textem vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	• Výrazné čtení uměleckých textů, studijní čtení naukových textů, předčítání, vytváření přehledu přečtených knih, hlavní myšlenka liter. díla nebo ukázky a hodnocení postav liter. díla a určení jejich vzájemného vztahu, zaznamenávání myšlenek, všímání si postojů liter. postav, porovnávání ilustrace různých výtvarníků, hodnocení různých vydání knih	**Přesahy:** VL – vypravování o státech Evropy i mimo ni, život jednotlivých společenských vrstev v minulosti VV – znaky ilustrací různých výtvarníků

4.1.1.2. Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět anglický jazyk je realizován ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Anglický jazyk poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i v celém světě. Angličtina je jedním z jednacích jazyků v mezinárodních organizacích. Proniká i do každodenního života dětí, a proto je jim blízká. Setkávají se s ní například v populární hudbě, ve filmu, v nápisech na zboží a na obchodech a při práci na počítači.

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá ve skupinách v rámci jednoho ročníku. Ideální počet žáků je 15, což v naší škole lze splnit a tak výuka je kvalitní. Všichni vyučující jsou kompetentní jazyk vyučovat.

Týdenní časová dotace předmětu

2. ročník – 1 hodina
3. – 5. ročník - 3 hodiny

Obsahové vymezení předmětu

Hlavním cílem předmětu na 1. stupni ZŠ je vytvoření pozitivního vztahu k tomuto předmětu, vzbuzení zájmu o jazyk a jeho další studium. Žáky učíme základní slovní zásobu a běžné konverzační fráze. Klademe důraz na to, aby byli žáci schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích, pohovořit na jednoduchá témata přiměřeně jejich věku a vhodným způsobem zareagovat. Pomocí jednoduchých textů se snažíme vybudovat čtenářské a poslechové dovednosti a zároveň schopnost napsat jednoduché sdělení na dané téma. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci rozhovoru, dramatizaci, zpěvu, recitaci, soutěžích a hrách. Zároveň žáky učíme vyhledávat informace, pracovat se slovníkem, s různými autentickými materiály a tvořit projekty na daná témata.

Neoddělitelnou součástí výuky je i praxe v konverzaci tak, aby žáci překonali počáteční zábrany vedení rozhovorů v cizím jazyce.

Základními pilíři předmětu jsou:

- mluvení (speaking)
- poslech (listening)
- čtení (reading)
- psaní (writing)

Průřezová témata realizovaná integrací v předmětu AJ:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj
Rozvoj schopností poznávání
Sociální rozvoj
Poznávání lidí, kooperace a kompetice

Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět

Multikulturní výchova

Multikulturalita, lidské vztahy

Výchovné a vzdělávací strategie:

V rámci tohoto předmětu vedeme žáka k osvojení si následujících kompetencí:

K***ompetence k učení***

Žák:

- uvádí věci do souvislostí, propojuje poznatky do větších celků,
- komunikuje v cizím jazyce,
- buduje pozitivní vztah k jazyku a k jeho dalšímu zdokonalování i celoživotnímu učení,

- umí uplatnit získanou slovní zásobu a vědomosti v projektech i v praxi.

Kompetence k řešení problémů
Žák:
- vyhledává informace vhodné k uplatnění v běžné konverzaci s cizincem,
- domluví se samostatně, nebojí se konverzovat,
- ověřuje si získané znalosti v praxi (internet, dopisování, rozhovory s cizincem),
- poradí si v problémové situaci.

Kompetence komunikativní
Žák:
- formuluje myšlenky a názory v cizím jazyce přiměřeně svému věku,
- rozumí a naslouchá mluvě anglicky hovořících osob,
- aktivně se zapojuje do diskuse, vyjadřuje se výstižně a souvisle,
- rozumí různým typům textu a záznamů.

Kompetence sociální a personální
Žák:
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů,
- ovládá týmové práce v anglicky hovořící skupině.

Kompetence občanské
Žák:
- získává představu o zvycích a tradicích v anglicky mluvících zemích a porovnává je s našimi zvyky a tradicemi,
- vcítí se do situací cizinců, respektuje přesvědčení druhých lidí.

Kompetence pracovní
Žák:
- samostatně pracuje s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem,
- využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí a zdrojů.

Kompetence digitální
Žák:
- je veden k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti,
- je veden k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků,
- vyhledává a kriticky posuzuje data a informace,
- je veden k využívání výukových programů a her pro rozvoj a obohacení slovní zásoby.

ročník	**výstupy**	učivo	**průřezová témata, přesahy, poznámky**
2.	• Žák opakuje jednoduché říkanky a básničky • Formou hry reaguje na jednotlivé pokyny a pozdravy, odpoví na pozdrav, rozloučí se • Rozeznává zvukovou podobu slovíček a přiřazuje k nim obrázky. Sluchem rozezná některá známá písmenka ve slovech. Pojmenuje některá zvířata a pohovoří o tom, co zvířata umí. • Při poslechu říkadel rozeznává jednotlivá slovíčka. Za pomoci obrázků sestavuje jednoduchý příběh. • Orientuje se v názvech věcí ve třídě, v názvech barev • Vyjmenuje čísla 0 – 10, tvoří množné číslo známých podstatných jmen • Rozumí jednoduchému přivlastňování. Užívá spojení podstatného a přídavného jména (a red car). • Pozná názvy známých druhů jídel a nápojů. Vyjádří, co má a nemá rád. Umí se zeptat, co komu chutná. • Vyjmenuje základní školní pomůcky.	• Rytmus, přízvuk • Pokyny, pozdravy • Zvířata • Říkanky, pohádky, příběhy • Škola, barvy • • Čísla 0-10, množné číslo podstatnýh jmen • Přivlastňovací zájmena, přídavná jména • Jídlo I like … I don’t like … Do you like …? • Moje škola	**Průřezová témata:** OSV R*ozvoj schopností poznávání* Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění EGS Objevujeme Evropu a svět, význam cizího jazyka pro dorozumívání, styl života v jiných zemích **Přesahy:** ČJ – básničky, pohádky, dramatizace slovní zásoby TV – prostorová orientace ČJ – básničky, pohádky, dramatizace slovní zásoby TV – prostorová orientace HV – anglické písničky PRV – vánoční zvyky ve Velké Británii a u nás HV – anglické koledy

ročník	**výstupy**	učivo	**průřezová témata, přesahy, poznámky**
2.	• Pozná části obličeje a rozezná základní barvy vlasů. Zazpívá písničky. Rytmizuje říkanky • Používá vazbu I've got … k popisu vzhledu. Pohovoří o pěti smyslech. • Rozezná základní části domu. Hovoří o různých místech domu. Umí se zeptat, kde co je. Rozumí jednoduchému příběhu. • Pozná části oblečení a mluv o nich. Umí jednoduše popsat počasí. • Vyjmenuje, pozná, napíše názvy některých hraček a věcí, které ho obklopují. Hovoří jednoduchými větami o tom, co právě dělá. • Interpretuje vánoční píseň (báseň). Mluví o tom, jak se slaví Vánoce. Vyrobí vánoční přání. Účastní se her a cvičení pro celou třídu i pro dvojice. • Má vědomosti o tom, jak se slaví Velikonoce v Británii a v ČR. Interpretuje velikonoční píseň (báseň).	• Naše tváře • Sloveso I've got • Můj dům Vazba on the left/right, in the … Otázka Is it …? • Vazby I'm waering … Are you wearing …? What are you wearing …? Počasí, léto • Hrajeme si Přítomný čas průběhový • Vánoce • Velikonoce	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
3.	• Žák pozdraví, odpoví na pozdrav, rozloučí se. • Pozná, přečte, napíše názvy školních potřeb, barev a čísel. Tvoří jednoduché otázky. Odpovídá na ně. Rozumí poslechovým textům. Napíše krátkou zprávu. • Pozná, přečte, napíše názvy hraček a herních činností. Umí hračky popsat. Vhodně používá vazby I know/ I don't know. Pozná některé turistické atrakce v Londýně. • Rozumí a používá slovní zásobu z oblasti Jídlo. Ptá se na oblíbené jídlo a odpovídá. Seznámí se s britskou měnou. • Orientuje se v názvech barev a čísel. Zná hračky, se kterými si hraje. Počítá s čísly 11 – 20. Tvoří s nimi soubory. Umí říct, že něco má/nemá. Zeptá se i kamaráda. Rozumí povelkům a pojmům, kterými se musí řídit v silničním provozu. • Vyjmenuje a napíše názvy několika druhů nábytku a místností v bytě. Dozví se o historii bydlení a nábytku. Získá poznatky o britské vesnici. Hovoří o tom, kde se co v bytě nachází. • Chápe rozdíly v pojetí svátků. Interpretuje jednoduché básně a písně.	• Pozdravy • Ve škole Where …? What …? Which …? • Kde si hrajeme Vazby I know … I don't know … • V obchodě Vazby I like … Do you like …? I don't like …How much is it?How many …? • V parku Čísla 11 – 20 Vazby I have got … I have not got …. Have you got …? • Náš byt Vazby There is … There are … • Halloween, Vánoce, Valentýn Velikonoce	**Průřezová témata:** EGS *Evropa a svět nás zajímá* – naši sousedé v Evropě, život v jiných zemích, zvyky a tradice, lidová slovesnost *Objevujeme Evropu a svět* – symboly anglicky mluvících zemí, styl života, vzdělávání MKV *Multikulturalita* – specifické rysy jazyků, naslouchání druhým, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání *Lidské vztahy* – tolerance, empatie, vztahy mezi kulturami **Přesahy:** ČJ – dramatizace pohádky, anglické divadlo

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
4.	• Správně používá základní formy společenského styku. • Pozná, přečte, napíše názvy osob a přídavných jmen používaných při popisu vzhledu. Čte krátké příběhy, rozumí jim. Reaguje na jednotlivé pokyny. • Pojmenuje různé typy oblečení. Dokáže popsat kamaráda. Tvoří otázky o mírách a odpovídá na ně. Umí se zeptat na vlastnictví. • Popíše části lidského těla. Vyjádří, jakými způsoby se má starat o své zdraví. Rozumí krátkým poslechovým textům. Vytváří věty a otázky o tom, co umí/neumí. • Představí členy rodiny, popisuje ji. Správně používá přivl. zájm.. Počítá předměty, používá číslovky, tvoří mn.č. Užívá jednoduché matematické operace. Čte delší texty a rozumí jim. • Zopakuje a rozšíří si slovní zásobu z oblasti jídlo. Tvoří přít. čas prostý pro vyjádření libosti a nelibosti. Dozví se o významu ovoce a zeleniny pro zdraví. Získá znalosti o tradičním britském jídle. Jednoduše určuje čas, ptá se a odpovídá • Zná tradiční zvyky a činnosti lidí v určitém období. Umí předvést jednoduchou dramatizaci příběhu nebo pohádky.	• Pozdrav, představení, blahopřání • Na ulici Vazby He is … She is … (tall) He is got … She is got … (hair) • Na hřišti Vazby How long is the …? Whose …? • Části těla Vazby I can … I can’t … Can you …? • Rodina Přivlastňovací zájmena Číslovky 20 – 100 • Jídlo Vazby She/He likes … She /He doesn’t like … Does she/he like …? Halloween Vánoce Velikonoce	**Průřezová témata:** EGS *Evropa a svět nás zajímá* – naši sousedé v Evropě, život v jiných zemích, zvyky a tradice, rozdíly ve srovnání s naší republikou *Objevujeme Evropu a svět* – symboly anglicky mluvících zemí, styl života, vzdělávání OSV Cvičení zapamatování slovíček, poznávám sám sebe i své spolužáky, vedeme dialog, naslouchámе si , umím se omluvit, respektujeme se při práci ve skupině, vyjádření nesouhlasu vhodným způsobem MKV Multikulturalita – význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání **Přesahy:** VL – Velká Británie a anglicky hovořící země

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
5.	• Žák představí sebe, rodinu, kamaráda. Umí blahopřát k narozeninám. • Pozná, přečte, napíše název zvířat. Umí krátkými větami zvířata popsat. Dokáže porovnat velikost a věk lidí. Dozví se, která divoká zvířata žijí v Británii. Přečte báseň a rozumí jí. Ptá se, kde určité věci jsou a na takové otázky i odpovídá. • Určí a pojmenuje místa ve městě, krátkými větami popíše město. Orientuje se v názvech dopravních prostředků. Dozví se o způsobech dopravy v Londýně. Postupuje podle udání směru a sám dokáže cestu naplánovat. • Vyjadřuje časové údaje, jmenuje názvy dnů v týdnu. Určí volnočasové činnosti a umí je popsat. • Určí a pojmenuje běžné profese, umí je popsat. Pozná typické profese v Británii. Popíše svůj denní režim. Sdělí, kolik je hodin. Používá předložky času – on, in, at. • Popisuje počasí. Vyjádří, co mají lidé na sobě a umí se jich na to zeptat. Získá vědomosti o oblíbených činnostech v Británii. Sestaví graf o počasí. • Vyjádří minulost tvary sloves. Vytvoří věty v minulém čase. Sestrojí časovou přímku. • Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá	• Základní formy společenského styku. • Zvířata Vazby I am bigger than … Where is …? Where are …? (next to …, between …, opposite …) • Ve městě • Volný čas, dny v týdnu Vazby I like … I don’t like … + -ing Going to the … • Lidé v práci Předložky času – on, in, at • Počasí • Minulost Vazby Was /Were, had, liked, lived … saw, wrote, said	**Průřezová témata:** OSV cvičení zapamatování slovíček, poznávám sám sebe i své spolužáky, vedeme dialog, naslouchámе si , umím se omluvit, respektujeme se při práci ve skupině, vyjádření nesouhlasu vhodným způsobem EGS Evropa a svět nás zajímá- zvyky a vánoční tradice v Anglii; styl života v anglických rodinách - Objevujeme Evropu a svět – život dětí – Sport ve Velké Británii a USA MKV- lidské vztahy – Lidé a vztahy v anglicky mluvících zemích Tolerantní vztahy a spolupráce při soužití **Přesahy:** ČJ- zájmena, slovesa VL – sousední státy, národnosti HV – anglické písničky

ročník	**výstupy**	učivo	**průřezová témata, přesahy, poznámky**
	informace v překladači (PC). Najde informace v tisku. • Vytvoří projekt o určitém období.	• Slovníky, časopisy, e-překladače • Halloween, Vánoce, Velikonoce	

4.1.2. Matematika a její aplikace

4.1.2.1. Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu:
Matematika jako vyučovací předmět, je v základním vzdělávání založena na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.
V tomto předmětu je kladen důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Postupně si žáci osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. Žáci by měli získat početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace.
Matematické vzdělávání pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě, směřuje k rozvíjení na základě vlastních zkušeností, potřebě počítat a kreslit. Zároveň matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace.
V neposlední řadě se žáci učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, vyjadřují výsledky svého pozorování,učí se sebedůvěře.
O**rganizační vymezení předmětu**
Žáci ve všech ročnících pracují během vyučovací hodiny ve třídě a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.
Týdenní časová dotace předmětu:

1. – 5. ročník - 5 hodin

Obsahové vymezení předmětu
Předmět Matematika je na 1. stupni rozdělen na čtyři tématické okruhy:

- číslo a početní operace
- závislosti, vztahy a práce s daty
- geometrie v rovině a v prostoru
- nestandardní aplikační úlohy a problémy

***Průřezová témata realizovaná integrací do předmětu M*:**
Osobnostní a sociální výchova
Osobnostní rozvoj
rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita,
Sociální rozvoj
mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice
Morální rozvoj

Výchovné a vzdělávací strategie
V rámci tohoto předmětu vedeme žáka k osvojení si následujících kompetencí:
Kompetence k učení
Žák:

- rozvíjí abstraktní a logické myšlení,
- umí se přesně a stručně vyjadřovat pomocí matematického jazyka včetně symboliky,
- vyhledává v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje,
- rozvíjí si paměť prostřednictvím numerických výpočtů.

Kompetence k řešení problémů
Žák:

- provádí rozbor problémů, odhaduje výsledků, volí správné postupy, vyhodnocuje správnost výsledků,
- samostatně promýšlí a plánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností,
- uvědomuje si, že úlohy mohou mít i více nebo žádné řešení,
- objevuje různé varianty řešení, nenechá se odradit případným nezdarem,
- vytrvale hledá konečné řešení problémů.

Kompetence komunikativní
Žák:

- využívá kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci, vyjadřuje své myšlenky, poznatky a dojmy,
- spolupracuje při řešení matematických zadání ve dvojici, menší skupině a komunikuje způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a dosažení společného cíle.

Kompetence sociální a personální:
Žák:

- přispívá k diskusi v malých skupinách i v rámci celé třídy,
- účinně pracuje v týmu,
- získává sebedůvěru a dosahuje pocitu sebeuspokojení,
- pomáhá ostatním členům ve skupině.

Kompetence občanské:
Žák:

- zpracovává informace, učí se kritickému myšlení nad obsahy sdělení,
- hodnotí svoji práci a práci ostatních, jedná ohleduplně a taktně.

Kompetence pracovní:
Žák:

- aplikuje matematické poznatky a dovednosti na řešení reálných situací v životě,
- vyhledává a kombinuje informace z různých informačních zdrojů, využívá poznatků z různých předmětů.

Kompetence digitální:
Žák:

- rozlišuje obrazné znaky např. značky, piktogramy,
- využívá digitální technologie k efektivnějšímu řešení matematického problému, samostatně se rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použije,
- je motivován k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru).

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
1.	**Číslo a početní operace v oboru 0 – 20** Žák: • Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje o porovnává přirozená čísla v oboru 0 - 20 ,užívá a zapisuje rovnosti a nerovnosti užívá lineární uspořádání ,zobrazí číslo na číselné ose provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly • Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• Seznámení s číselnou řadou 0 – 20 vytváření souborů o daném počtu bodů , přiřazení daného souboru k příslušné číslici, počítání po 1 čtení, psaní čísel v oboru 0 – 20 porovnávání čísel – vztahy větší, menší, rovno porovnávání čísel, rozklad čísla na desítky a jednotky, seznámení s mat. znaménky <,>, =, +, -, řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel orientace na číselné ose 0 - 20 znázornění daného čísla na ose součet čísel bez přechodu desítky v oboru 0 - 20 rozdíl čísel bez přechodu desítky v oboru 0 - 20 součet čísel s přechodem desítky v oboru 0 - 20 rozdíl čísel s přechodem desítky v oboru o – 20 • Vytváření slovních úloh na porovnávání čísel, řešení slovních úloh na sčítání a odčítání v oboru 0 - 20, vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání v oboru 0 - 20, řešenís lovních úloh	**Průřezová témata:** OSV *Rozvoj schopnosti poznávání* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, psychohygiena *Kreativita* cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak), tvořivost v mezilidských vztazích *Komunikace* dovednost pro sdělování verbální i neverbální, specifické komunikační dovednosti, dialog *Kooperace a kompetice* rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci Ř*ešení problém*ů dovednosti pro řešení problémů

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
1.	• **Geometrie v rovině a prostoru** Žák: • Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní útvary a jednoduchá tělesa porovnává velikosti útvarů	vedoucích ke vztahům o *n* více (méně) v oboru 0 - 20 • geometrické pojmy: vpravo, vlevo, pod, nad, před,za,hned před,hned za (hry v prostoru – řazení podle pokynů) rovinné obrazce: trojúhelník,čtverec,obdélník, kruh(vystřihování z papíru,skládání stavebnice), tělesa: krychle, kvádr, válec, koule, jehlan, kužel stavby ze stavebnic podle obrázků, práce s papírem	**Přesahy:** ČJ – čtení s porozuměním PČ - prvky stavebnice, práce s papírem – stříhání, skládání, geometrické tvary, tělesa TV – hry na rozvíjení prostorové orientace, základní terminologie

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.	Číslo a početní operace v oboru **0 - 100** Žák: • Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru vytváří soubory s daným počtem prvků čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla v oboru 0 - 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, užívá lineární uspořádání , zobrazí číslo na číselné ose, provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• rozšíření číselné řady 0 - 100 počítání po 10 v oboru 0 - 100 počítání po 1 v oboru 0 - 100 čtení, zápis čísel v oboru 0 – 100 porovnávání čísel v oboru 0 – 100 zápis čísla v desítkové soustavě vztahy mezi čísly zapsat pomocí symbolů < > = zaokrouhlování čísel na desítky orientace na číselné ose 0 – 100 znázornění čísla na číselné ose sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 20 sčítání a odčítání v oboru 0 – 100 s přechodem i bez, sčítání a odčítání násobků deseti, násobení a dělení v oboru násobilek 0 – 100 – názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů, násobení jako opakované sčítání, činitel, záměna činitelů, řady násobků daného čísla, automatizace násobilek 2, 3, 4, 5, automatizace dělení v oboru probraných násobilek, vztahy mezi násobením a dělením v oboru těchto násobilek, užití závorek	**Průřezová témata:** OSV *Kreativita* cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak), tvořivost v mezilidských vztazích
	• Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• Řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.	**Závislosti, vztahy a práce s daty** Žák: • Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času popisuje jednoduché závislosti z praktického života. Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	řešení slovních úloh na sčítání a odčítání v oboru 0 - 100 řešení slovních úloh vedoucí ke vzájemnému porovnávání čísel řešení slov.úloh s využitím vztahu o *n*- více (méně), řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobilek, řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů *n*-krát více, *n*-krát méně • den = 24 hodin 1 hod. = 60 minut 1 min. = 60 sekund čtení údajů na hodinách (i digitálních) sledování jednoduchých závislostí na čase změna teploty během dne příchod odchod do školy doba snídaně,svačiny,oběda a večeře délka spánku, závislost činností během týdne,měsíce,roku	*Komunikace* dovednost pro sdělování verbální i neverbální, specifické komunikační dovednosti, dialog *Kooperace a kompetice* rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci Ř*ešení problém*ů dovednosti pro řešení problémů **Přesahy:** PRV – orientace v čase, určování hodin, roční období, střídání dne a noci, den, týden, měsíc, rok režim dne PČ – práce s modelínou, se stavebnicí, modelování těles ČJ – čtení s porozuměním, tvoření odpovědí a jejich zápis

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.	**Geometrie v rovině a prostoru** • Rozezná, pojmenuje,vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci, porovnávání velikostí útvarů,měří a odhaduje délku, úsečku, rozezná,,modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	grafické znázornění závislosti činností na průběhu času během dne,týdne,měsíce – tabulka • kreslení křivých, rovných, lomených čar, modelování úseček, označení bodů a úseček, body úsečky, rozdíl mezi úsečkou a přímkou, rýsování úseček v cm,mm. Odhad velikosti dané úsečky,pak její měření, měření délek úseček (cm,mm), stavby ze stavebnic podle obrázků, poznání geometrických těles v praxi - modelování těles (krychle, kvádr)	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
3.	Číslo a početní operace v oboru **0 - 1000** Žák: • Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků, čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, používá a zapisuje vztahy rovnosti a nerovnosti	• Rozšíření číselné řady 100 – 1 000 počítání po stovkách,desítkách a jednotkách čtení a zápis trojciferných čísel porovnávání čísel v oboru 0 - 1000 rozklad čísel na stovky, desítky a jednotky vztahy mezi čísly zapisuje pomocí symbolů < > = zaokrouhlování čísel na stovky, desítky, rozlišování sudých a lichých čísel	**Průřezová témata:** OSV *Rozvoj schopnosti poznávání* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování *Kreativita* cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti, nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak), tvořivost v mezilidských vztazích *Kooperace a kompetice* dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navázat na druhé Ř*ešení problém*ů zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu
	• Užívá lineární uspořádání ,zobrazí číslo na číselní ose, provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly, provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	• Porovnávání čísel na číselné ose znázornění čísel na číselné ose, znázornění trojciferných čísel na číselné ose, sčítání a odčítání násobků sta sčítání a odčítání čísel bez přechodu násobků sta sčítání a odčítání čísel s přechodem násobků sta pamětné sčítání a odčítání trojciferných čísel , ve kterých jsou nejvýše dvě číslice různé od nuly,např. 205 + 350, 720 + 105 provádět odhad výsledku, násobilky 6, 7, 8, 9, dělení v oboru těchto	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
3.	• Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	násobilek, násobení deseti, pamětné násobení dvojciferného čísla jednociferným mimo obor násobilky automatizace všech spojů násobilek a dělení v oboru násobilek, písemné sčítání dvou sčítanců , kontrola sčítanců písemné odčítání,kontrola výsledku sčítáním písemné sčítání a odčítání dvou trojciferných čísel písemné sčítání tří a více trojciferných čísel, dělení se zbytkem, součin, podíl zbytek, násobení a dělení součtu nebo rozdílu dvou čísel , užití závorek, dělení dvojciferného čísla jednociferným mimo obor násobilek, číst a sestavovat tabulky násobků • Řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání trojciferných čísel, řešení a vytváření slovních úloh na sčítání dvou,tří a více trojciferných čísel řešení a vytváření slovních úloh na odčítání dvou trojciferných čísel , řešení a vytváření slovních úloh na vztahy o *n*- více (méně), řešení a tvorba slovních úloh se	**Přesahy:** TV – měření základních pohybových výkonů, porovnávání výsledků PČ – práce s modelínou, stavebnice

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
3.		dvěma různými početními výkony užívat tabulkové zápisy v praxi (např. ceny zboží,vzdálenosti ..) řešení a vytváření slovních úloh vedoucí k násobení dvojciferného čísla jednociferným a dělení dvojciferného čísla jednociferným provádět odhad výsledku	
	Geometrie v rovině a prostoru Žák: • Rozezná,pojmenuje,vymodeluje a popíše rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci porovnává velikost útvarů,měří odhaduje délku úsečky rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• Rozezná úsečku,přímku a polopřímku rozlišuje vzájemnou polohu dvou přímek – rovnoběžky,různoběžky, kolmice, rýsuje průsečík dvou různoběžek,kolmic, rýsování přímek, vyznačování polopřímek, kreslení a rýsování rovinných obrazců ve čtvercové síti (čtverec,obdélník,trojúhelník, čtyřúhelník), strana rovinného obrazce, odhad délky úsečky měření úsečky s přesností na mm rýsování úsečky dané délky (v cm a mm) měření délek stran rovinných obrazců, měření délek hran těles, jednotky délky – mm, km,	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
3.		převádění jednotek délky s užitím měnitele 10,100,1 000 odhad délky, vzdálenosti výpočet obvodu rovinného obrazce sečtením délek jeho stran (čtverec, obdélník, trojúhelník), konstrukční sčítání a odčítání úseček, modelování staveb tvaru kvádru, krychle, apod. podle daného plánu - užití stavebnic, papírových krabiček	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
4.	**Číslo a početní operace** Žák: • Umí číst, psát a zobrazit čísla na číselné ose v oboru do 1 000 000, využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení, provádí zpaměti početní operace s přirozenými čísly provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	• Čtení a psaní čísel, posloupnost přirozených čísel do 1 000 000, zápis čísel v desítkové soustavě, porovnávání čísel do 1 000 000, číselná osa, řešení jednoduchých nerovnic pomocí číselné osy vlastnosti sčítání a odčítání, vztahy mezi početními operacemi, užívání závorek, určování pořadí početních výkonů, znalost názvů členů matematických operací (matematické názvosloví), vlastnosti násobení a dělení, vztahy mezi násobením a dělením počítání po statisících, desetitisících, tisících, rozklad čísla v desítkové soustavě, početní operace a jejich procvičování v oboru do 1 000 000, pamětné sčítání a odčítání čísel majících nejvýše tři číslice různé od nuly (např.500 200 – 300 190), pamětné násobení a dělení jednociferným číslem, písemné algoritmy násobení a dělení, písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem, písemné dělení jednociferným dělitelem	**Průřezová témata:** OSV *Rozvoj schopností poznávání* dovednosti pro učení a studium, řešení problémů, cvičení pozornosti a soustředění *Kreativita* schopnost dotahovat nápady do reality, tvořivost v mezilidských vztazích *Komunikace* komunikace v různých situacích (informování, přesvědčování, řešení konfliktů, vysvětlování), otevřená a pozitivní komunikace EGS Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – sběr údajů o teplotě a jejich porovnání v různých částech světa) **Přesahy:** ČJ – dramatizace, hra VL – dějiny naší vlasti PČ – krájíme na stejné díly např. koláč VV – optický klam systému linek

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
4.	• Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel, umí používat kalkulátor, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel **Závislosti , vztahy a práce s daty** Žák: • Vyhledává, sbírá a třídí data, čte a sestavuje jednoduché tabulky **Zlomky** • Umí pojmenovat, označit a zapsat zlomek • Názorně umí vyznačit na obrázku 1/2, 1/4,1/5, 1/3, 1/10 z celku, umí řešit a vytvářet jednoduché slovní úlohy na určení	• Zaokrouhlování čísel s danou přesností, odhadování výsledků, vyznačování intervalů na číselné ose patřících k danému zaokrouhlenému číslu, sčítá, odčítá, násobí a dělí na kalkulátoru, používá také kalkulátor ke kontrole • Slovní úlohy na porovnávání čísel, na početní výkony, na vztahy o *n*-více (méně), *n*-krát více (méně), řešení slovních úloh na více početních výkonů, s nadbytečnými nebo nedostačujícími údaji diagramy, grafy, jízdní řády, kalendáře čtení, doplňování a orientace v jednoduchých tabulkách • Čitatel, jmenovatel, zlomková čára, celek, část, zlomek, polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina • Využití názorných obrázků k určování 1/2, 1/4, 1/5, 1/3, 1/10 z celku jednoduché slovní úlohy na určení	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
4.	1/2, 1/4, 1/3, 1/5, 1/10 daného celku, sečte zlomky se stejným jmenovatelem, rozezná smíšená čísla na konkrétních příkladech	1/2 1/3, 1/5,1/4, 1/10 z daného celku jednoduché příklady na sčítání zlomků se stejným jmenovatelem smíšená čísla na konkrétních příkladech (1 1/2 l, 2 1/2 h, 3 1/2 kg)	
	Geometrie v rovině a v prostoru Žák: • Narýsuje a znázorní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce sestrojí rovnoběžky a kolmice	• Rýsování libovolného rovnoběžníku, obdélníku kružnice, kruh, střed a poloměr kružnice vzájemná poloha dvou přímek v rovině, rovnoběžky, různoběžky - průsečík, sestrojení rovnoběžky s danou přímkou kolmice, kolmost, rýsování kolmice, pomocí trojúhelníku s ryskou sestrojí kolmici k dané přímce	PČ –konstrukce krychle, kvádru (papír, špejle, modelína) VV- souměrnost PŘ – rostliny, stavba těla živočichů – souměrnost
	• Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, vypočítá obvod čtverce a obdélníku podle vzorce, určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu, vymodeluje síť kvádru a krychle, vymodeluje kvádr, krychli z dané sítě, rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné	• Měření úseček na cm a mm, rýsování úseček dané délky, jednotky délky, grafické sčítání a odčítání úseček výpočet obvodu čtverce a obdélníku zápis a používání jednotek obsahu, obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti, síť kvádru a krychle, modelování kvádru a krychle ze sítě,	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
4.	útvary a určí osu souměrnosti útvaru , předkládáním papíru řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	užití základních jednotek obsahu cm2, m2, mm2 a jejich převody, řešení jednoduchých slovních úloh na výpočet obsahu čtverce a obdélníku modelování kvádru, krychle ze sítě, modelování sítě kvádru a krychle, různé pohledy na tělesa (shora, zpředu, z boku) osa souměrnosti, určování os souměrnosti, souměrné útvary, rovnoramenný, rovnostranný trojúhelník, určování os souměrnosti překládáním papíru na názorných obrázcích řešení jednoduchých magických čtverců, řeší jednoduché rébusy, číselné a obrázkové řady	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
5.	**Číslo a početní operace** Žák: • Umí číst, psát a zobrazit čísla na číselné ose v oboru do 1 000 000 a větší, používá při pamětném i písemném počítání vlastnosti početních operací a využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení, provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel. Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	• Zápis a čtení čísel do 1 000 000 a větších, zápis přirozených čísel v desítkové soustavě, počítání po statisících, desetitisících, tisících, posloupnost přirozených čísel, porovnávání přirozených čísel, zobrazování čísel na číselné ose, orientace na číselné ose početní výkony s přirozenými čísly a jejich vlastnosti, pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel (pouze čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0), pamětné násobení a dělení přirozených čísel v jednoduchých případech, užití písemných algoritmů početních výkonů, písemné sčítání tří až čtyř přirozených čísel, písemné odčítání dvou přirozených čísel, písemné násobení až čtyřciferným činitelem, písemné dělení jedno a dvojciferným dělitelem Zaokrouhlování čísel na milióny, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky provádění odhadů a kontrola výsledku početních operací	**Průřezová témata:** OSV *Kreativita* cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak), tvořivost v mezilidských vztazích *Komunikace* cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, komunikace v různých situacích, efektivní strategie *Kooperace a kompetice* rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci Ř*ešení problém*ů dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí EV Vztah člověka k prostředí (naše obec: přírodní zdroje, náš životní styl: energie a odpady – komplexní pojetí úloh včetně pochopení významu a nezbytnosti ekologického chování)

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
5.	• Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel **Desetinná čísla** Žák: • Učí se číst a zapisovat zlomky, jejich zápis desetinným číslem, zobrazí desetinné číslo na číselné ose, početní operace s desetinnými čísly řádu desetin a setin, zaokrouhlí dané desetinné číslo řádu desetin na celky, řeší a vytváří slovní úlohy vedoucí k užití desetinných čísel v jednoduchých případech **Závislosti, vztahy a práce s daty** • Vyhledává, sbírá a třídí číselné informace, data z praktického života, čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• Slovní úlohy na porovnání čísel, na 1-2 početní výkony, na vztahy o *n* více,(méně), *n*-krát více, (méně) praktické modely desetinných čísel – peníze, hmotnosti, délky, desetinná čárka, desetina, setina, psaní a čtení desetinných čísel zobrazování desetinných čísel na číselné ose, porovnávání deset. čísel písemné sčítání a odčítání deset. čísel řádu desetin a setin, násobení a dělení deset. čísel řádu desetin a setin 10 a 100, přirozeným číslem menším než 10 zaokrouhlování deset. čísel řádu desetin na celky • Řešení a vytváření slovních úloh vedoucích k užití deset. čísel v jednoduchých případech, využívání nákresů a tabulek při řešení slovních úloh jízdní řády, grafy, orientace v jízdním řádu, římské číslice, přepis z arabských číslic, soustava souřadnic, čtení a sestavování tabulek různých závislostí, čtení a sestavování sloupkových diagramů, zakreslování jednoduchých grafů závislostí např. průběh jízdy autem, změna teploty.	**Přesahy:** PŘ – pokusy, pozorování, měření VV – linie a tvar, kompozice z geometrických tvarů

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
5.	**Geometrie** Žák: • Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce, sestrojí rovnoběžky a kolmice užívá základní jednotky obsahu, zná a umí převádět jednotky obsahu cm2, cm2, mm2, m2, ha, vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce, vypočítá povrch kvádru a krychle, sečtením obsahů jejich podstav a stěn vymodeluje tělesa	• Konstrukce čtverce, obdélníku, trojúhelník (obecný, pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný) kružnice, kruh, střed a poloměr kružnice, rýsování kružnice s daným středem a daným poloměrem rovnoběžky, rýsovaní rovnoběžek dvěma pravítky, kolmice, kolmost, rýsování kolmice, pomocí trojúhelníku s ryskou jednotky obsahu: mm2, cm2, dm2, m2, a, ha, km2 převody jednotek výpočet obvodu a obsahu obdélníku a čtverce výpočet povrchu krychle a kvádru sečtením obsahů jejich podstav a stěn propedeutika pojmu objem a modelování těles, určování spotřeby jednotkových krychlí	

4.1.3. Informatika

4.1.3.1. Informatika

Charakteristika předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou. Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.
Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Organizační a obsahové vymezení předmětu

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. K realizaci výuky není třeba žádných nákupů pomůcek kromě běžných počítačů.

Týdenní časová dotace předmětu:

4.ročník – 1 hodina
5.ročník – 1 hodina

Průřezová témata realizovaná integrací v předmětu INF:

Environmentální výchova
Digitální technologie umožňují žákům získávat aktuální informace týkající se otázek životního prostředí.
Mediální výchova
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení. Propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace, bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřebnosti rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací a vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení. Pro plnohodnotné zapojení žáků do mediální komunikace je třeba vytvářet příležitosti a podmínky k tvorbě mediální produkce a k vědomému využívání různých výrazových prostředků a tvořivých

Multikulturní výchova
Digitální technologie umožňují žákům získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení.

Výchovné a vzdělávací strategie
V rámci tohoto předmětu vedeme žáka k osvojení si následujících kompetencí:

Kompetence k učení
Žák:
- poznává úlohu informací,
- porozumí toku informací od jejich vzniku, přes uložení na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím,
- rozvíjí své dovednosti potřebné k osvojování učiva, samostatně pozoruje a experimentuje,
- operuje s obecně užívanými termíny týkajícími se této oblasti.

Kompetence k řešení problémů
Žák:
- umí vyhledávat informace na internetu napomáhající řešit problém,
- problémy řeší samostatně a ověřuje prakticky správnost řešení problémů,
- dokáže formulovat svůj požadavek, myšlenku, názor,
- zapojuje se do diskuse,
- využívá PC pro komunikaci s okolním světem (e-mail, chat …).

Kompetence komunikativní
Žák:
- využívá kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci, vyjadřuje své myšlenky, poznatky a dojmy,
- spolupracuje při řešení zadání ve dvojici, menší skupině a komunikuje způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a dosažení společného cíle,
- užívá správné terminologie a symboliky.

Kompetence sociální a personální
Žák:
- spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel práce ve skupině,
- chápe potřebu efektivně spolupracovat ve skupině při řešení úkolu, respektuje názory druhých,
- poskytne pomoc nebo o ni požádá,
- vytváří si pozitivní představu o sobě – rozvíjí si sebedůvěru.

Kompetence občanské
Žák:
- zaujímá etický přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích,
- respektuje práva k duševnímu vlastnictví při využívání SW,
- si je vědom svých práv a povinností.

Kompetence pracovní

Žák:

- šetrně pracuje s výpočetní technikou,
- tvořivě využívá softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce,
- využívá výpočetní techniku a výukový software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce.

Kompetence digitální

Žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít,
- vytváří a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků,
- je veden k využívání digitální technologie pro usnadnění, zefektivnění a zkvalitnění své práce,
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a upozorňuje na rizika jejich používání,
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví,
- je veden k etickému jednání při komunikaci, spolupráci a sdílení informací, dat či digitálních obsahů v digitálním prostředí.

ročník	výstupy	učivo	téma	průřezová témata, přesahy, poznámky
4.	**OVLÁDÁNÍ DIGITÁLNÍHO ZAŘÍZENÍ** • Pojmenuje jednotlivá digitální zařízení se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží. • Vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem. • Edituje digitální text, vytvoří obrázek. • Přehraje zvuk či video. • Uloží svoji práci do souboru, otevře soubor. • Vytvoří a pojmenuje složku. • Používá krok zpět, zoom. • Řeší úkol použitím schránky • Dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením. • Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závad. • Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.	• Digitální zařízení (příklady – PC, notebook, tablet…). • Při práci s výpočetní technikou respektuje zásady bezpečnosti práce ve škole (umístění monitoru, klávesnice a myši) i doma (kvalitní monitor, pohodlná židle, přestávky během práce). • Spuštění aplikace (přihlášení do školní sítě); ukončení aplikace. Ovládání aplikace (schránka, krok zpět, zoom…). • Ovládání myši a klávesnice, kreslení čar, vybarvování. Kreslení bitmapových obrázků. • Psaní textu na klávesnici. • Editování textu, ukládání práce do souboru. • Otevírání souboru. • Správné vypínání počítače. • Přehrávání zvuku. • Příkazy a program.	**DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE**	**Průřezová témata:** OSV Komunikace Kooperace Rozvoj schopností poznávání MDV Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality MKV Mezilidské vztahy **Přesahy:** ČJ - rozšiřování slovní zásoby při řešení a vypracovávání úkolů AJ – počítačové výrazy, jazyk internetu, her,.. PŘ, VL - zeměpisné údaje, Evropa, světadíly, vesmír, mapy, … PČ, VV - vlastní výrobky, prezentace, projekty M - úlohy a hry, kvízy, tabulky, grafy ..

ročník	výstupy	učivo	téma	průřezová témata, přesahy, poznámky
4.	**PRÁCE VE SDÍLENÉM PROSTŘEDÍ** • Uvede různé příklady využití digitálních technologií. • Najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci. • Propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí. • Pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj. • Při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace. • Rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého. **ÚVOD DO KÓDOVÁNÍ A ŠIFROVÁNÍ DAT A INFORMACÍ** • Sdělí informaci obrázkem.	• Využití digitálních technologií v různých oborech. • Ergonomie, , ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele- • Počítačová data, práce se soubory. • Propojení technologií, internet. • Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš. • Technické problémy a přístupy k jejich řešení. • Piktogramy, emodži.	**DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE** **DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ**	

ročník	výstupy	učivo	téma	průřezová témata, přesahy, poznámky
4.	• Předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel. • Zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text. • Zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky. • Složí obrázek z daných geometrických tvarů či navazujících úseček. **ZÁKLADY ROBOTIKY SE STAVEBNICÍ** • Sestaví robota podle návodu • Sestaví program pro robota • Oživí robota, otestuje jeho chování • Najde chybu v programu a opraví ji • Upraví program pro příbuznou úlohu • Pomocí programu ovládá světelný výstup a motor • Pomocí programu ovládá senzor • Používá opakování, události ke spouštění programu	• Kód. • Přenos na dálku, šifra. • Pixel, rastr, rozlišení. • Tvary, skládání obrazce. • Sestavení programu a oživení robota • Ovládání světelného výstupu • Ovládání motoru • Opakování příkazů • Ovládání klávesnicí – události • Ovládání pomocí senzoru	**ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ**	

ročník	výstupy	učivo	téma	průřezová témata, přesahy, poznámky
5.	**ÚVOD DO PRÁCE S DATY** • Pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech. • Doplní posloupnost prvků. • Umístí data správně do tabulky. • Doplní prvky v tabulce. • V posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný. **ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – PŘÍKAZY, OPAKUJÍCÍ SE VZORY** • V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy. • V programu najde a opraví chyby. • Rozpoznává opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát. • Vytvoří a použije nový blok. • Upraví program pro obdobný problém.	• Data, druhy dat. • Doplňování tabulky a datových řad. • Kritéria kontroly dat. • Řazení dat v tabulce. • Vizualizace dat v grafu. • Příkazy a jejich spojování. • Opakování příkazů. • Pohyb a razítkování. • Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy. • Vlastní bloky a jejich vytváření. • Kombinace procedur.	**INFORMAČNÍ SYSTÉMY** **ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ**	**Průřezová témata:** OSV Komunikace Kooperace a kompetice Psychohygiena Kreativita Řešení problémů, rozhodovací dovednosti MDV Tvorba mediálního sdělení **Přesahy:** ČJ - rozšiřování slovní zásoby při řešení a vypracovávání úkolů. AJ – počítačové výrazy, jazyk internetu, her,.. PŘ, VL - zeměpisné údaje, Evropa, světadíly, vesmír, mapy, … PČ, VV - vlastní výrobky, prezentace, projekty. M - úlohy a hry, kvízy, tabulky, grafy.

ročník	výstupy	učivo	téma	průřezová témata, přesahy, poznámky
5.	**ÚVOD DO INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ** • Nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky. • Určí, jak spolu prvky souvisí. **ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ - VLASTNÍ BLOKY, NÁHODA** • V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy. • V programu najde a opraví chyby. • Rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát. • Rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj. • Vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky. • Přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky. • Rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit. • Cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů.	• Systém, struktura. • Prvky a jejich vztahy. • Kreslení čar. • Ladění, hledání chyb. • Pevný počet opakování. • Vlastní bloky a jejich vytváření. • Změna vlastností postavy pomocí příkazů. • Náhodné hodnoty. • Čtení programů. • Programovací projekt.	**INFORMAČNÍ SYSTÉMY** **ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ**	

ročník	výstupy	učivo	téma	průřezová témata, přesahy, poznámky
	ÚVOD DO MODELOVÁNÍ POMOCÍ GRAFŮ A SCHÉMAT • Pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty. • Pomocí obrázku znázorní jev. • Pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy. **ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – POSTAVY A UDÁLOSTI.** • V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav. • V programu najde a opraví chyby. • Používá události ke spuštění činnosti postav. • Přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky. • Upraví program pro obdobný problém. • Ovládá více postav pomocí zpráv.	• Graf. hledání cesty. • Schémata, obrázkové modely. • Model. • Ovládání pohybu postav. • Násobné postavy a souběžné reakce. • Modifikace programu. • Animace střídáním obrázků. • Spouštění pomocí událostí. • Vysílání zpráv mezi postavami. • Čtení programů • Programovací projekt.	**DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ** **ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ**	

4.1.4. Člověk a jeho svět

4.1.4.1. Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu:
Předmět Prvouka je v 1. – 3. ročníku vyučován v rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.
Vyučovací předmět Prvouka seznamuje žáky s prostředím školy, rozvíjí schopnosti účelné organizace, plánování a využívání času a vytváří předpoklady k formování základních pracovních návyků. Žáci získávají nové poznatky z různých oblastí života. Seznamují se se zákonitostmi fungování přírody i společnosti. Základní poznatky propojují do systému a tam, kde je to možné, jejich platnost ověřují také praktickou činností.
Vyučovací předmět prohlubuje poznatky žáků o rodině, domově, místě bydliště, obci, okolní krajině a naší vlasti. V Prvouce se žáci seznamují s činnostmi a předměty kolem nás, všímají si a popisují jejich změny v průběhu času, všímají si techniky, zkoumají a pozorují přírodu, získávají další poznatky o lidském těle a o zdravém způsobu života.
Výuka je z velké míry realizována formou projektů, často jsou zařazovány nejrůznější praktické činnosti (pokusy, pozorování, vytváření modelů, vyhledávání informací atd.).
Organizační vymezení předmětu:

Předmět Prvouka se vyučuje na 1. stupni ZŠ od 1. do 3. ročníku. Předmět je souborem témat, která se navzájem prolínají a postupně rozvíjejí.

Týdenní časová dotace předmětu:

- 1. ročník – 1 hodina
- 2. ročník – 1 hodina
- 3. ročník – 2 hodiny

Výuka probíhá ve třídách a je doplňována vycházkami do nejbližšího okolí, exkursemi, besedami, návštěvami zoologické a botanické zahrady, planetária, hvězdárny, muzeí, dopravního hřiště a dalších vhodných míst dle aktuální nabídky. Při hodinách jsou v maximální míře využívány nejrůznější dostupné učební pomůcky.

Obsahové vymezení předmětu:
V předmětu se navzájem prolíná 5 tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Průřezová témata realizovaná integrací v předmětu PRV:
Osobnostní a sociální výchova
Osobnostní rozvoj
Rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita
S*ociální rozvoj*
Poznávání lidí,, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice
Morální rozvoj
Ř*ešení problém*ů *a rozhodovací dovednosti*
Výchova demokratického občana
Občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát
Multikulturní výchova
*Lidské vztahy, kulturní diference, etnický p*ůvod

Environmentální výchova
Ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie
V rámci tohoto předmětu vedeme žáka k osvojení si následujících kompetencí:
Kompetence k učení:
Žák:

- uvádí věci do souvislostí, využívá vlastní zkušenosti,
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí,
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- pracuje s chybou,
- provádí sebehodnocení.

Kompetence k řešení problému:
Žák:

- umí vyhledávat informace vhodné k řešení problému,
- samostatně řeší problém,
- kriticky myslí, uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí,
- ověřuje správnost řešení problému,
- dodržuje posloupnost při řešení problému,
- plánuje práci,
- využívá diskuse a spolupráce.

Kompetence komunikativní:
Žák:

- využívá informativní a komunikační prostředky,
- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, zapojuje se do diskuse, obhajuje svůj názor,
- nebojí se diskutovat a argumentovat.

Kompetence sociální a personální:
Žák:

- poznává a chápe rozdíly mezi lidmi,
- směřuje ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých pravidel soužití,
- účinně spolupracuje ve skupině, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů,
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá,
- respektuje názory druhých.

Kompetence občanské:
Žák:

- orientuje se v časovém a místním propojování informací zeměpisných, kulturních a historických,
- má úctu k tradicím,

- utváří si ohleduplný vztah k přírodě i ke kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně,
- respektuje práva druhých, zná svoje práva a povinnosti,
- zná společenské normy,
- orientuje se v krizových situacích,
- podílí se na řešení situací spojených s ekologií.

Kompetence pracovní:
Žák:

- má pracovní návyky v jednoduché i skupinové činnosti,
- umí si udržovat pořádek na svém pracovním místě,
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích tématech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost,
- poznává podstatu zdraví a příčiny nemocí,
- umí pracovat podle návodu, využívá při práci dostupných pomůcek,
- váží se práce své i práce druhých.

Kompetence digitální:
Žák:

- je veden k využívání digitálních technologií pro získávání a zpracování informací,
- je motivován k vyhledávání a sdílení dat a informací,
- je veden ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení např. zařazování kompenzačních cviků k přetěžovaným částem těla (např. krk, ramena, oči,…), relaxačních chvilek.

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
1.	Místo, kde žijeme Žák: • Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště, školy • Pozoruje a popíše změny ve svém okolí • Orientuje se ve škole, doma i v místě bydliště • Zná svou adresu • Dodržuje pravidla silničního provozu – chodec, cyklista • Zná činnosti ve škole, orientuje se v okolí školy Lidé kolem nás Žák: • Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy, role rodinných příslušníků • Odvodí význam a potřebu jednotlivých povolání • Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků • Zná jednotlivé členy rodiny, jejich role a činnosti • Dodržuje pravidla slušného soužití a chování mezi lidmi • Dodržuje práva a povinnosti žáků školy	• Škola - prostředí školy, bezpečná cesta do školy, školní režim • Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště • Obec (město), místní krajina – její části, význačné budovy • Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy • Soužití lidí - společenské chování • Práva a povinnosti žáků školy	**Průřezová témata:** OSV *Rozvoj schopností poznávání* Cvičení dovedností zapamatování, pozornosti a soustředění, *Sebepoznání a sebepojetí* Já , jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně *Seberegulace a sebeorganizace* Cvičení sebekontroly, sebeovládání *Psychohygiena* Zvládání stresových situací, uvolnění, relaxace, efektivní *Komunikace* *K*omunikace v různých situacích ,řeč těla, zvuku , slov, předmětů a prostředí vytvářeného člověkem *Kreativita* *T*vořivost v mezilidských vztazích *Mezilidské vztahy* Péče o dobré vztahy, empatie, vzájemné poznávání se ve skupině – třídě, respektování *Kooperace a kompetice* Rozvoj individuálních dovedností a sociálních dovedností pro kooperaci Ř*ešení problém*ů *a rozhodovací dovednosti*

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
1.	Lidé a čas Žák: • Užívá časové údaje při řešení různých situací v životě • Orientuje se v čase, chápe časovou posloupnost, pozná celé hodiny • Pojmenuje významné události regionu • Popíše zvyky Vánoc a Velikonoc, dokáže tyto svátky časově zařadit • Uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití a o práci lidí • Seznámí se s povoláním, chápe jejich význam • Hovoří o svém volném čase, svých zájmech Rozmanitosti přírody Žák: • Pozoruje změny počasí, popisuje změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • Zná některá zvířata a jejich mláďata • Pozná některé druhy květin, keřů a stromů pojmenuje vybrané druhy ovoce a zeleniny Člověk a jeho zdraví Žák: • Uplatňuje pravidla účastníka silničního	• Orientace v čase, hodiny, změny v přírodě v průběhu času • Den, měsíc, roční období, rok • Svátky v průběhu roku, rodinné oslavy • Povolání , výsledky lidské práce • Využití volného času • Životní podmínky - podnebí, počasí • Domácí zvířata a jejich mláďata. Zvířata v lese a na poli,ptáci • Ovoce, zelenina • Ochrana životního prostředí, třídíme odpad • Pravidla silničního provozu	Dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí VDO *Občanská společnost a škola* Škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství *Občan, občanská společnost a stát* Principy soužití s minoritami, přijímání odpovědnosti za svoje činy MKV *Lidské vztahy* Udržovat tolerantní vztahy, rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, vztahy mezi kulturami EV *Ekosystémy* - les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, město, vesnice *Základní podmínky života* - voda, ovzduší *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* – zemědělství a životní

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
1.	provozu • Dodržuje zásady bezpečného chování • Uplatňuje základní hygienické návyky, dodržuje základní hygienické potřeby • Zná stavbu lidského těla • Rozlišuje pojmy zdraví, nemoc, úraz • Umí pečovat o své tělo • Dodržuje zásady správné životosprávy	• Lidské tělo • Péče o tělo • Nemoc, zdraví, první pomoc	prostředí, doprava a životní prostředí, třídění odpadu V*ztah člověka k prostředí* doprava a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady, změny v krajině.

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.	Místo, kde žijeme Žák: • Orientuje se v okolí školy, svého bydliště • Zvládá pohyb po budově školy • Upevňuje návyky správného školáka • Respektuje pravidla silničního provozu • Pojmenuje důležité dopravní značky • Pojmenuje a ukáže orientační body v okolí bydliště Lidé kolem nás Žák: • Vyjmenuje další rodinné příslušníky nad rámec vlastní rodiny • Utváří si kladný vztah ke členům rodiny • Seznámí se se školním řádem a respektuje ho • Rozlišuje zásady správného chování, uvědomuje si nesprávné chování a vysvětlí správný postup • Seznamuje se se základními lidskými právy a povinnostmi Lidé a čas Žák: • Orientuje se v čase (měsíce, den, týden, měsíc, rok; hodina) • Určí posloupnost včera, dnes, zítra,	• Domov • Škola • Obec-místní krajina, dopravní síť, význačné budovy • Dopravní značky • Okolní krajina • Rodina • Soužití lidí - společenské chování, pomoc sociálně slabým, komunikace • Právo a spravedlnost - práva a povinnosti žáků školy • Orientace v čase • Současnost a minulost v našem životě	**Průřezová témata:** OSV *Rozvoj schopností poznávání* pozornost a soustředění, cvičení dovedností zapamatování *Sebepoznání a sebepojetí* Moje tělo, moje psychika, co o sobě vím a co ne *Seberegulace a sebeorganizace* Organizace vlastního času *Psychohygiena* Dobrá organizace času *Kreativita* - cvičení pro její rozvoj *Poznávání lidí* Rozvoj pozornosti vůči odlišnostem *Mezilidské vztahy* Respektování, podpora, pomoc, vztahy a naše třída *Komunikace* Komunikace v různých situacích, aktivní naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální *Kooperace a kompetice* Rozvoj individuálních a sociálních dovedností *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti* Řešení problémů a rozhodování

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.	minulost, přítomnost, budoucnost • Bezpečně určí na hodinách celou, půl, čtvrt; přečte čas na digitálním displeji • Dodržuje základní pravidelné činnosti denního režimu (práce, odpočinek, hra) • Porovnává zvyky a práci lidí v minulosti a současnosti • Pojmenuje některé kulturní či historické památky místa, kde žije Rozmanitost přírody Žák: • Popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích • Pozoruje a upevňuje si a rozšiřuje poznatky o rostlinách, pozná lokální rostliny • Pečuje o pokojové rostliny a domácí zvířata • Určí a roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků • Opakuje a upevňuje si poznatky o určených savcích a ptácích • Zná jednotlivé části těla živočichů • Dodržuje pravidla správného chování v přírodě, pomáhá ji chránit	• Regionální památky • Látky a jejich vlastnosti • Rostliny • Živočichové • Ochrana životního prostředí	v mezilidských vztazích, problémy v seberegulaci VDO *Občanská společnost a škola* Způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy *Občan, občanská společnost a stát* Principy soužití s minoritami, přijímání odpovědnosti za svoje činy MKV *Kulturní diference* Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, zvláštnosti etnik. *Lidské vztahy* Udržování tolerantních vztahů, rozvoj spolupráce s jinými lidmi *Etnický původ* Odlišnost lidí ale i jejich vzájemná rovnost EV *Ekosystémy* - les, pole, vodní zdroje, kulturní krajina *Základní podmínky života* ,

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.	Člověk a zdraví Žák: • Dodržuje režim dne • Uplatňuje základní hygienické návyky • Zná části lidského těla • Projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví, chápe význam pohybu pro zdraví člověka • Dodržuje pravidla bezpečnosti ve škole, při sportu, v dopravních prostředcích, na ulici • Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu, zná důležité dopravní značky • Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci	• Lidské tělo • Péče o zdraví, výživa lidského těla • Osobní bezpečí - chodec, cyklista; chování v krizových situacích; chování v mimořádných situacích	voda, ovzduší – ohrožování, význam, ochrana *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* Doprava a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady *Vztah člověka k prostředí* Naše obec, náš životní styl prostředí a zdraví

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
3.	Místo, kde žijeme Žák: • Vytvoří jednoduchý plán obce • Popíše změny v nejbližším okolí • Orientuje se v nejbližším okolí svého bydliště • Určí světové strany • Přispívá svým chováním a činnostmi k zlepšení prostředí domova, školy a obce • Seznámí se s principem práce s kompasem, buzolou, turistickou mapou • Zná zásady bezpečného pobytu v přírodě • Orientuje se ve vlastivědné mapě České republiky, zná sousedící státy • Rozlišuje státní symboly Lidé kolem nás Žák: • Umí se slušně chovat k jednotlivým členům rodiny • Uvědomuje si význam rodiny ve společnosti • Umí se chovat k zaměstnancům školy, respektuje školní řád • Dodržuje pravidla soužití ve škole, skupině, je tolerantní ke svým spolužákům	• Domov • Škola • Obec • Okolní krajina • Země, v níž žijeme • Rodina • Soužití lidí • Chování lidí • Kultura	**Průřezová témata:** OSV *Poznávání lidí* Chyby při poznávání lidí *Mezilidské vztahy* Respektování, podpora, pomoc, vztahy a naše skupina- třída *Komunikace* Komunikace v různých situacích, sdělování verbální i neverbální, komunikační dovednosti *Kooperace a kompetice* Jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny EV *Ekosystémy* Voda, vzduch, půda, Země *Základní podmínky života* Voda, ovzduší, půda, energie, přírodní zdroje *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* Odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody a kulturních památek *Vztah člověka k prostředí* Prostředí a zdraví

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
3.	Lidé a čas Žák: • Orientuje se v čase • Určí přesný čas • Orientuje se v kalendářním roce • Seznámí se s pověstmi regionu, zná významné události spjaté s regionem • Chápe význam pojmů rodina, domov, kraj, vlast Rozmanitosti přírody Žák: • Vysvětlí rozdíl mezi živou a neživou přírodou • Rozliší přírodninu a lidský výtvor • Pozná rozdíly mezi přírodninou, surovinou a výrobkem • Vysvětlí význam živé a neživé přírody pro život • Uvědomuje si význam vody, vzduchu a půdy pro život • Změří základní veličiny pomocí jednotkových nástrojů a přístrojů • Sleduje život rostlin, dokáže popsat jejich části • Popíše a určí typické znaky u některých zvířat • Popíše změny přírody v závislosti na	• Orientace v čase a časový řád • Současnost a minulost v našem životě • Regionální památky • Báje, mýty, pověsti - domov, vlast, rodný kraj • Látky a jejich vlastnosti • Půda, horniny, nerosty • Voda a vzduch • Slunce a Země • Rostliny, houby, živočichové	MKV Lidské vztahy, uplatňování principu slušného chování a význam kvality mezilidských vztahů VDO *Občanská společnost a škola* Způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy *Občan, občanská společnost a stát* Principy soužití s minoritami, přijímání odpovědnosti za své činy **Přesahy:** AJ – vánoční zvyky ve Velké Británii a u nás ČJ – popis pracovního postupu TV – relaxace, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim VV – plán okolí, bydliště

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
3.	ročním období • Aktivně se zapojuje do ochrany přírody Člověk a zdraví Žák: • Umí určit jednotlivé části lidského těla • Orientuje se v základních odlišnostech člověka od ostatních živočichů • Vysvětlí význam některých vnitřních orgánů a lidských smyslů • Orientuje se ve změnách lidského těla vzhledem k věku • Orientuje se v základních rozdílech mezi mužem a ženou • Uplatňuje základní hygienické a režimové návyky na základě svých znalostí o lidském těle • Učí se základním zásadám bezpečného chování (odmítání návykových látek) • Dokáže poskytnout první pomoc, ošetřit drobná zranění, přivolat rychlou pomoc	• Rozmanitosti přírody a její ochrana • Péče o zdraví • Lidské tělo • Stavba těla • Osobní bezpečí • Situace hromadného ohrožení • První pomoc	VV – moje rodina – vyjadřování příbuzenských vztahů kresbou PČ – výroba hodin VV – kresba, malba hodin HV – skladby o přírodě

4.1.4.2 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět Přírodověda je ve 4.a 5. ročníku vyučován v rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Předmět Přírodověda navazuje svým obsahem na učivo předmětu Prvouka.

Žáci pozorují věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a uvádějí je do souvislostí. Při osvojování poznatků se učí formulovat své myšlenky a reagovat na názory a podněty jiných.

Ve značné míře je využíván vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování.

Při výuce dochází k propojování učiva s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků, k utváření nových pracovních návyků, k rozšiřování slovní zásoby, k rozvoji samostatného projevu, k upevnění a podstatnému rozšíření znalostí o přírodě, její rozmanitosti, lidském těle a člověku a jeho zdraví.

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá v učebně, jsou využívány různé dostupné vyučovací pomůcky a metody práce.

Výuku přírodovědy ve třídě doplňují exkurze, besedy, výstavy, návštěvy muzeí, zoologické a botanické zahrady, planetária, hvězdárny, dopravního hřiště a dalších míst dle aktuální nabídky.

Týdenní časová dotace předmětu:

4. ročník - 2 hodiny
5. ročník - 2 hodiny

Obsahové vymezení předmětu:

V předmětu se navzájem prolínají 2 tematické okruhy:

- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Průřezová témata realizovaná integrací v předmětu PŘ

Environmentální výchova

Základní podmínky života, ekosystémy, lidské aktivity a problémy lidského prostředí, vztah člověka k prostředí

Osobnostní a sociální výchova

Sociální rozvoj
Poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace
Osobnostní rozvoj
Sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena

Multikulturní výchova

Etnický původ

Výchovné a vzdělávací strategie

V rámci tohoto předmětu vedeme žáka k osvojení si následujících kompetencí:

Kompetence k učení:

Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, postupy, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení v tomto předmětu,
- pracuje s chybou,
- využívá vlastních zkušeností a dovedností,

- vyhledává a třídí informace,
- operuje s užívanými znaky, symboly a termíny, propojuje nové poznatky s ostatními vzdělávacími oblastmi a využívá je pro pochopení přírodních a společenských jevů,
- samostatně pozoruje a experimentuje, srovnává,
- poznává smysl svého učení, má k učení pozitivní vztah,
- využívá sebehodnocení.

Kompetence k řešení problémů:
Žák:

- vnímá problémové situace ve škole i mimo ni, přemýšlí o příčinách problému a snaží se nalézt informace vhodné k jeho vyřešení,
- je zodpovědný za své rozhodnutí,
- nenechá se odradit případným nezdarem, samostatně řeší problém, prakticky ověřuje správnost svého řešení, řeší problém různými metodami,
- kriticky, sebekriticky myslí, svá rozhodnutí je schopen obhájit i vyhodnotit,
- při řešení problému spolupracuje s ostatními, diskutuje.

Kompetence komunikativní:
Žák:

- vyjadřuje své myšlenky a poznatky výstižně, souvisle a srozumitelně,
- prezentuje svůj názor, argumentuje,
- naslouchá druhým lidem, zapojuje se do diskuse,
- rozumí různým typům textů, záznamů, obrazových materiálů, přemýšlí o nich a umí je aktivně využít,
- využívá informační a komunikační prostředky pro získávání nových informací,
- takto získané dovednosti využívá k plnohodnotnému soužití a spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální:
Žák:

- spolupracuje ve skupině, vytváří pravidla práce v kolektivu,
- poskytne pomoc nebo o ni dokáže sám požádat,
- diskutuje ve velkém kolektivu i malé skupině, prezentuje své názory,
- váží si zkušeností druhých a respektuje je,
- podílí se na vytváření pozitivní atmosféry,
- váží si sám sebe, podporuje svou sebedůvěru, svůj rozvoj, sebeuspokojení, sebeúctu.

Kompetence občanské:
Žák:

- váží si druhých, má schopnost empatie,
- chápe a rozumí zákonům, společenským normám, uvědomuje si svá práva a povinnosti ve škole i mimo ni,
- respektuje práva a povinnosti ostatních,
- umí se orientovat v nebezpečných a krizových situacích,
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, chrání v rámci možností životní prostředí a zdraví své i ostatních.

Kompetence pracovní:
Žák:

- dodržuje bezpečně pravidla, pracovní podmínky,
- využívá pomůcky a utváří si k nim pozitivní vztah,
- umí pracovat podle návodu,
- dodržuje bezpečnost práce, neohrožuje zdraví své ani ostatních,
- využívá získané vědomosti, znalosti a zkušenosti ke svému dalšímu budoucímu růstu.

Kompetence digitální:
Žák:

- je veden k využívání digitální technologie k usnadnění, zefektivnění a zkvalitnění své práce,
- je motivován k vyhledávání a sdílení dat a informací,
- je veden k efektivní práci s výukovými programy,
- se učí respektovat autorská práva při využívání obrázků, videí a informací,
- je motivován využívat online aplikace ke zkoumání přírody,
- je veden ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení např. zařazování kompenzačních cviků k přetěžovaným částem těla (např. krk, ramena, oči,…), relaxačních chvilek.

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
4.	**Rozmanitost přírody** Žák: • Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • Popíše změny v přírodě v průběhu dne i roku • Měří vlastnosti látek • Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu • Zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí • Rozlišuje základní ekosystémy • Samostatně hovoří o přípravě živočichů a rostlin na zimu • Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech • Prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	• Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti, podoby a oběh vody v přírodě, vlastnosti , složení a proudění vzduchu, nerosty, horniny a půda, význam ovzduší, vodstva, půd. Podnebí a počasí, vzájemná závislost organismům a neživé přírody v přírodních společenstvech (získávání potravy, úkryty, ochrana před nepřáteli) • Změny v přírodě během ročních období, dne a noci, počasí, podnebí • Magnet, magnetická síla, kompas, praktické měření hmotnosti, objemu, času, teploty • Rozpouštění látek, zjištění vzlínavosti půdy • Rovnováha v přírodě, vzájemné vztahy mezi organismy • Základní společenstva, rozmanitost života v přírodních celcích (les, potok, rybník, louka, zahrada, pole) • Hmyz, obratlovci, zimní spánek, opad listů, oddenky, hlízy • Cílené pozorování přírodnin • Znaky života rostlin, hub a živočichů,	**Průřezová témata:** EV *Základní podmínky života* voda, vlastnosti vody a života,význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení, ovzduší - význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás, půda *Ekosystémy* les, pole - význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, vodní zdroje, lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii *Lidské aktivity a problémy lidského prostředí* – ochrana přírodních a kulturních památek , odpady a hospodaření s odpady, vliv lidských aktivit, ekologické vědomí veřejnosti a akce zaměřené na ochranu životního prostředí OSV *Poznávání lidí* vzájemné poznávání ve skupině / třídě *Mezilidské vztahy* - péče o dobré

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
4.	• Rozliší základní orgány rostlin, jejich funkce • Rozliší vybrané druhy hub, rostlin, keřů, stromů • Rozliší některé stromy podle diakritických znaků, uvede příklady odrůd kulturních rostlin • Uvede rozdíly mezi výživou zelených rostlin a hub • Popíše některé základní práce v zemědělství, vodním hospodářství a lesnictví **Člověk a jeho zdraví** Žák: • Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích mimořádné události • Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek a uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a	jejich životní potřeby, projevy, průběh a způsob života, stavba těl jejich význam v přírodě, vyvozování závěrů z pozorování • Kořen, stonek, list • Jedovaté a jedlé houby, kulturní a plané rostliny, keře, listnaté a jehličnaté stromy, léčivky, plevele znaky jednotlivých stromů • Kulturní rostliny • Výživa rostlin, hub • Pozorování prací, význam přírodních celků pro člověka, vlivy člověka na přírodní společenstva • Osobní bezpečí, bezpečné chování v rizikovém prostředí – služby odborné pomoci • Bezpečné chování v silničním provozu, úraz, základy první pomoci	vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, lidská práva jako regulativ vztahů *Komunikace* – cvičení naslouchání a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, specifické komunikační dovednosti, komunikace v různých situacích, informování, odmítání, omluva, asertivní komunikace EV *Vztah člověka k prostředí* naše obec přírodní zdroje, jejich původ, zajišťování ochrany životního prostředí v obci, náš životní styl, aktuální (lokální) ekologický problém, prostředí a zdraví

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
4.	jeho preventivní ochranou • Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví	• První pomoc • Pravidla společenského chování	**Přesahy:** VL – nerostné suroviny, podnebí ČR, podnební pásy VV – změny v přírodě, ekosystémy, zvířata. rostliny - malba, kresba M – osová souměrnost VL – zemědělství ČR, ochrana přírody, recyklace

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
5.	**Rozmanitost přírody** Žák: • Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech • Prakticky třídí přírodniny a organismy do známých skupin – využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy • Určí některé zástupce bezobratlých a obratlovců • Uvede příklady organismů žijících v různých oblastech Evropy a světa • Uvede základní oblasti Země a rozdíly v rozvoji života v těchto oblastech • Založí jednoduchý pokus – naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu • Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat • Umí pohovořit o Slunci a jeho planetách ,vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi	• Znaky života rostlin, hub a živočichů, jejich životní potřeby, projevy průběh a způsob života, stavba těla • Principy třídění přírodnin a jeho význam pro poznávání přírody, rozlišování organismů podle znaků uvedené skupiny, rozlišování rostlin na výtrusné a semenné, živočichů na bezobratlé a obratlovce • Základní zástupce jednotlivých skupin • Samostatné vyhledávání organismů žijících v různých částech světa – atlasy, mapy, literatura • Studené, mírné a teplé pásmo, podnebí, počasí, rozmanitost přírody v Evropě a ve světě • Pokus, zápis pozorování, výsledky pokusu • Ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba ŽP , ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy, ohleduplné chování k přírodě • jednotlivé planety sluneční soustavy, Slunce jako zdroj světla a tepla –	**Průřezová témata:** EV *Ekosystémy* - les v našem prostředí, pole - význam změny okolní krajiny vlivem člověka, vodní zdroje, lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, kulturní krajina *Základní podmínky života* - voda - vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě i u nás, ovzduší - význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, čistota ovzduší, půda - propojenost složek prostředí, zdroj výživy, rekultivace a situace v okolí *Lidské aktivity a problémy lidského prostředí* – ochrana přírodních a kulturních památek , odpady a hospodaření s odpady, vliv lidských aktivit, ekologické vědomí veřejnosti a akce zaměřené na ochranu životního prostředí *Vztah člověka k prostředí* - naše obec, přírodní zdroje, jejich původ zajišťování ochrany životního prostředí v obci, náš životní styl,

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
5.	• Uvede důsledky pohybu Země kolem své osy a kolem Slunce na život a jeho rytmus, ukáže pohyb Země a jeho důsledky na globusu Člověk a jeho zdraví Žák: • Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	základních podmínek pro život • Gravitační síla a její projevy, střídání ročních období, střídání dne a noci pohyb Země, znázornění pohybu planet - práce s globusem • Lidské tělo – orgánové soustavy, fungování lidského těla, životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, povrch těla, opora těla, rozlišování kostí, pohyb, soustava trávicí, příjem látek, význam zdravé potravy a čisté vody, soustava dýchací, význam čistého vzduchu, soustava vylučovací, význam čistoty a hygieny prostředí, čidla lidského těla	aktuální (lokální) ekologický problém, prostředí a zdraví OSV *Sebepoznání a sebepojetí* já jako zdroj informací o sobě, moje psychika, moje vztahy k druhým lidem *Seberegulace a sebeorganizace* – cvičení sebekontroly a sebeovládání P*sychohygiena* – dobrá organizace času, dovednosti MKV *Etnický p*ů*vod* - rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí i jejich vzájemná rovnost, postavení národnostních menšin
	• Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození • Účelně plánuje svůj čas , práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob • Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích mimořádné události	• Etapy lidského života, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince, biologické a psychické změny v době dospívání • Režim dne, odpočinek, práce, zábava • Osobní bezpečí, bezpečné chování v rizikovém prostředí - služby odborné pomoci	**Přesahy:** PČ – organizace plánování práce, zásady bezpečnosti práce, hygiena práce ČJ – dramatizace PČ – zpracování odpadních materiálů, recyklace, modelování

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
5.	• Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek a uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou • Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví • Vysvětlí, co je síla a jak se využívá jednoduchých strojů • Popíše a prakticky předvede bezpečné využití elektrospotřebičů • Zná zásady bezpečné práce s elektrickým zařízením • Popíše na příkladech význam energie pro život a nutnost šetření energií • Uvede příklady zásad ochrany přírody a životního prostředí jako celku	• Ochrana zdraví • První pomoc • Pravidla společenského chování • Páka, kladka, nakloněná rovina, kolo, síla, práce se siloměrem, parní stroj • Základní elektrospotřebiče – televize, počítač, rádio • Elektřina (látky vodivé a nevodivé), ochrana před úrazy • Přírodní zdroje surovin a jejich využívání, ekologický princip, • Konkrétní šetření energií v okolí uplatňování v praktickém životě, • Vlivy člověka na prostředí, ochrana přírody a prostředí	VV – malba sluneční soustavy, vesmírná tělesa

4.1.4.3. Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Navazuje na vyučovací předmět Prvouka.

Seznamuje žáky s nejdůležitějšími poznatky ze života lidí – z přírodních podmínek života, podmínek hospodářských, seznamuje žáky se společenskými, historickými a kulturními souvislostmi v dějinách i v současném životě lidstva a s výsledky lidské činnosti.

Integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z osobního života žáků, učitele, rodiny a též tisku, rozhlasu, televize, pomocí praktických činností je zobecňuje.

Žáci by si měli vytvořit kladný vztah k rodině, škole, obci, regionu a zemi, v níž žijí, současně by si měli uvědomit, že v ČR je demokracie a je též součástí Evropy (Evropská unie) i všech demokratických zemí světa (OSN, NATO).

Organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá převážně ve třídách, část výuky mimo školu – tematické vycházky a exkurze v rámci výletů, návštěva památek a muzeí – tematických výstav. Velký význam má i samostatná práce žáků v rámci projektů a práce s mapou, rozhovory s pamětníky, využívání literatury, tisku, rozhlasu, televize a internetu.

Týdenní časová dotace předmětu:

4. ročník - 2 hodiny
5. ročník - 2 hodiny

Obsahové vymezení předmětu

V předmětu se navzájem prolínají 3 tematické okruhy

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas

Průřezová témata realizovaná integrací v předmětu VL:

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, formy participace občanů v politickém životě, občan, občanská společnost a stát

Environmentální výchova

Základní podmínky života, ekosystémy, lidské aktivity a problémy lidského prostředí, vztah člověka k prostředí

Osobnostní a sociální výchova

Sociální rozvoj

Poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice

Morální rozvoj

Řešení problémů *a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika*

Multikulturní výchova

Etnický původ, lidské vztahy, kulturní diference , etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity

Výchovné a vzdělávací strategie

V rámci tohoto předmětu vedeme žáka k osvojení si následujících kompetencí

Kompetence k učení

Žák:

- zodpovědně přistupuje k učení, celoživotní učení,
- rozlišuje základní učivo a učivo rozšiřující,
- vyhledává a zpracovává učivo z různých zdrojů,

- má všeobecný rozhled a seznamuje se s nejnovějšími poznatky.

Kompetence k řešení problémů
Žák:

- učí se řešit problém pomocí obecných zákonitostí,
- používá originální a moderní způsoby získávání informací,
- řeší různými možnými způsoby problémové situace.

Kompetence komunikativní
Žák:

- snaží se o různorodost komunikace a její kulturní úroveň,
- uplatňuje příležitost sdělit vlastní prožitky svým spolužákům,
- projevuje své názory,
- komunikuje ostatními spolužáky, kamarády a dospělými,
- snaží se reprezentovat školu.

Kompetence sociální a personální
Žák:

- spolupracuje s ostatními spolužáky – skupinové vyučování,
- rozvíjí schopnost kriticky hodnotit práci ostatních a sebekriticky hodnotí svou práci,
- pomáhá ostatním žáků a ocení jejich práci,
- respektuje práci ostatních a spolupracuje s nimi.

Kompetence občanské
Žák:

- podporuje spolupráci s obcí, policií, sportovci – exkurze, besedy atd.,
- je tolerantní k soužití s jinými etniky,
- má kladný vztah k myšlenkám národní hrdosti i „evropanství“.

Kompetence pracovní
Žák:

- má kladný vztah k práci,
- pracuje tvořivě, ne pouze mechanicky,
- seznamuje se s různými profesemi formou rozhovorů, besed a exkurzí,
- plním své povinnosti a školu pozitivně reprezentuje na veřejnosti.

Kompetence digitální
Žák:

- se zapojuje do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi,
- má možnost k využívání digitálních technologií, při nichž si může uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace),
- se setkává s modelovými situacemi, které mu umožňují si uvědomit, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit,
- je veden k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech.

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
4.	**Místo, kde žijeme** Žák: • Určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem k poloze ve státě a vzhledem k nadmořské výšce a okolní krajině • Konkretizuje pojmy týkající se územního členění • Popíše polohu ČR v Evropě, určí a lokalizuje na mapách sousední státy ČR • Orientuje se podle mapy v krajině, určí světové strany • Orientuje se na vlastivědné mapě ČR • Uvede přírodní podmínky ČR, popíše hlavní přírodní a společenské atraktivity ČR • Rozlišuje druhy map, zná mapové značky • Ví, že Praha je hlavní město ČR, uvede základní charakteristiku Prahy • Charakterizuje stav životního prostředí regionu a ČR uvede nejvýznamnější velkoplošná chráněná území přírody v ČR • Objasní podnebí v ČR • Vyhledá hlavní města krajů v ČR , uvede v nich zdroje surovin, převažující výrobu či	• Obec (město), region, ČR. území, poloha, místní krajina, místní oblast, územní a správní celek • Poloha místní krajiny a místní oblasti vzhledem k vyšším územním a správním celkům • ČR: poloha a povrch, sousední státy ČR • Zeměpisné a přírodní prvky místní krajiny a oblasti, světové strany, orientace dle mapy • Poloha, charakteristika významných a typických přírodních prvků, přírodní podmínky území, rostlinstvo, živočišstvo, vodstvo • Cestovní ruch, rekreace v oblastech ČR • Orientační body na mapě • Praha • Města, místa a stavby v regionu, významné atraktivity cestovního ruchu a střediska rekreace v regionu • Druhy podnebí, podnebné pásy • Významné hospodářské, průmyslové, zemědělské, chráněné oblasti, ochrana a	**Průřezová témata:** VDO *Občanská společnost a škola* škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, formy participace žáků na životě místní komunity, spolupráce školy s místními orgány a institucemi EV *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* zemědělství, doprava a průmysl ve vztahu k životnímu prostředí, odpady, ochrana přírody a kulturních památek *Vztah člověka k prostředí* naše obec, náš životní styl, aktuální (lokální) ekologický problém **Přesahy:** ČJ – vyprávění o zážitcích z cestování PŘ – ochrana přírody, půda, zemědělství, počasí, nerostné bohatství **Průřezová témata:** VDO *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu*

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
4.	zemědělství, vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	tvorba životního prostředí, chráněná území ČR	*rozhodování* demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, principy demokracie, význam Ústavy jako základního zákona země *Formy participace občan*ů *v politickém život*ě
	• Zná přesný název naší republiky a sousedních států.	• Státní zřízení a politický systém v ČR	Volební systémy, demokratické volby a politika, obec jako základní jednotka samosprávy.
	• Vyjmenuje a popíše státní symboly, používá s porozuměním základní státoprávní pojmy	• Česká státnost, státní symboly ČR, stát, prezident, parlament, poslanec, vláda, ministr, volby, demokracie	*Občan, občanská společnost a stát* občan jako odpovědný člen společnosti, Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana, soužití s minoritami.
	• Uvede významné osobnosti politického života ČR	• Jméno prezidenta a předsedy vlády, významné osobnosti	
	• Rozlišuje s porozuměním pojmy vlast, cizina, objasní pojem národní bohatství a uvede příklady	• Domov, vlast, národ, národní hrdost, vlastenectví, cizina	OSV *Poznávání lidí* – vzájemné poznávání ve třídě, odlišnosti
	• Objasní rozdíly mezi lidmi a jejich přínos pro společnost, uvede příklady porušování demokracie, uvede základní lidská práva a práva dítěte, poukáže na soužití národů a národností v jedné zemi	• Soužití lidí – rovnoprávnost, komunikace, pomoc nemocným, sociálně slabým, základní lidská práva a právo dítěte rovnocennost národů a národností, nejdůležitější národnostní menšiny v ČR	*Mezilidské vztahy* – péče o dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc. *Komunikace* – řeč těla, zvuků a slov, komunikace v různých situacích.
	Lidé kolem nás Žák:		*Kooperace a kompetice* rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci.
	• Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci,	• Chování lidí – pravidla slušného chování, principy demokracie, práva a povinnosti žáků školy. druhy vlastnictví a jeho ochran	Ř*ešení problém*ů *a rozhodovací dovednosti* dovednosti při řešení problémů a

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
4.	seznámí se s druhy vlastnictví a uvede, jak se vlastnictví chrání. **Lidé a čas:** Žák: • Vyjádří rozdíl mezi pověstí a historickou zkušeností • Charakterizuje způsob života starých Slovanů, jmenuje první státní útvary na našem území • Charakterizuje hospodářský a kulturní rozvoj českého státu za vlády Karla IV. • Popíše období husitských válek • Objasní období habsburské monarchie • Stručně charakterizuje a umí zařadit osobnosti naší historie: Přemyslovci, Lucemburkové (Karel IV.), husitství (Hus, Žižka), Jiří z Poděbrad, Habsburkové • Objasní historické důvody státních svátků a významných dnů.	• Báje, mýty, pověsti, Staré pověsti české • Doba starých Slovanů, Sámova říše, Velká Morava, český přemyslovský stát, počátky křesťanství, Cyril a Metoděj, počátky českého království • Doba Karla IV. • Hospodářský rozkvět, rozvoj vzdělanosti a kultury, způsob života • Významné osobnosti (Hus, Žižka), způsob života, vláda Jiřího z Poděbrad, nejvýznamnější události, osobnosti • Obec (město), jeho minulost, proměny, způsob života a orientace v čase • Orientace v čase, státní svátky a symboly	rozhodování. *Hodnoty, postoje, praktická etika* analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot. MKV L*idské vztahy* právo všech lidí žít společně, vztahy mezi kulturami. *Kulturní diference* jedinečnost každého člověka, respektování zvláštností různých etnik, základní problémy sociokulturních rozdílů EV *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* ochrana kulturních památek. **Přesahy:** ČJ – vlastní jména, názvy států HV – státní hymna VV – ilustrace k pověstem ČJ – čtení – pověsti, historická literatura

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
5.	**Místo, kde žijeme** Žák: • Zprostředkuje spolužákům poznatky z cest a porovná je se svou vlastí • Vyjmenuje a vyhledá na mapě jednotlivé světadíly na Zemi porovná velikosti světadílů a oceánů podle mapy • Orientuje se na mapě střední Evropy a Evropy, • Vyjmenuje a vyhledá na mapě polohu evropských států a jejich hlavních měst • Popíše povrch Evropy • Popíše polohu sousedních států ČR • Vyhledá na mapách oblasti cestovního ruchu na území sousedních států ČR • Vysvětlí, co to je „Evropská unie“ a popíše znak EU • Zná význam členství v NATO **Lidé kolem nás** Žák: • Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které již není možno tolerovat se už tolerovat a která porušuje základní lidská práva nebo demokratické principy • Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, umí porovnat způsoby vlastnictví	• Vlastní zkušenost z cest do cizích zemí. • Jednotlivé světadíly, oceány porovnávání velikostí světadílů a oceánů • Významné evropské státy, významná evropská města a střediska cestovního ruchu • Podnebné pásy, vegetace a živočišné druhy • Poloha, přírodní tvářnost • Hospodářská a společenská vyspělost známé oblasti cestovního ruchu sousedních států ČR • Evropská unie, členské státy, výhody členství, znak – vznik, symbolika • Naše členství v NATO • Chování lidí – principy demokracie právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání • Právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot vlastnictví – soukromé, veřejné,	**Průřezová témata:** EGS *Evropa a svět nás zajímá* rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, naši sousedé v Evropě *Objevujeme Evropu a svět* naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět EV *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* zemědělství, doprava a průmysl ve vztahu k životnímu prostředí, odpady, ochrana přírody a kulturních památek, ekologické programy a akce. *Ekosystémy* – kulturní krajina VDO *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování* demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, základní kategorie fungování demokracie, demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů. *Občan, občanská společnost a stát* občan jako odpovědný člen společnosti, práva a povinnosti občana, základní principy a hodnoty

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
5.	za pravěku, středověku, socializmu a v současnosti. • Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí, umí popsat způsob života v současnosti a porovnat ho s minulostí • Umí kulturně vystupovat a obhájit své názory, zná demokratické principy – většina, menšina. **Lidé a čas** Žák: • Posoudí změny ve způsobu života v novověku • Charakterizuje české země ve 2. polovině 19. století • Objasní vznik Československé republiky	osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek, vlastnictví (péče o památky) způsoby vlastnictví • Kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura, základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí, soužití národů • Kultura vyjadřování, demokracie. • Počátky utváření novodobého českého národa • Národní obrození, významní představitelé, význam vědy a techniky pro rozvoj výroby, hospodářský, společenský, politický, kulturní život českých zemí koncem 19. století a počátkem 20. století • 1.světová válka, vznik Československé republiky, hospodářský, společenský, politický, kulturní život, významné osobnosti (Masaryk, Beneš)	demokratického systému. *Občanská společnost a škola* demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v životě *Formy participace občanů v politickém života* demokratické volby, volební systémy společenské organizace a hnutí EGS *Jsme Evropané* Mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů. EV *Základní podmínky života* ohrožování a ochrana životního prostředí ve světě i u nás *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* Zemědělství, doprava a průmysl ve vztahu k životnímu prostředí, odpady, ochrana přírody a kulturních památek. *Vztah člověka k prostředí* nerovnoměrnost života na Zemi. MKV *Etnický původ* rovnocennost všech etnických skupin a kultur.

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
5.	• Posoudí život v českých zemích za nacistické okupace • Charakterizuje způsob života v poválečném období, v období totality a po obnovení demokracie • Charakterizuje současnou vývojovou etapu ČR • Porovná život prarodičů, rodičů a sebe samotného. pomocí muzejních sbírek, knih, galerií, pozná způsob života v minulosti, porovná péči našeho státu o památky v minulosti a dnes • Získá hrdost na český jazyk a generaci Národního divadla, pozná hrdiny naší doby – politiky, vědce, kulturní a sportovní osobnosti	• 2. světová válka, zánik Československé republiky, období nacistické okupace • Obnovení republiky, poválečná léta, období totality, obnova demokratického vývoje, • Vznik a rozpad České a Slovenské federativní republiky, vznik České republiky , současnost ČR • Dějiny jako časový sled událostí letopočet, generace, kalendáře, proměny způsobů života • Archeologické výzkumy, obec a jeho minulost – památky a péče • Pojem „vlast“ v pohledu mezinárodním státní svátky a významné dny	*Princip sociálního smíru a solidarity* nekonfliktní život v multikulturní společnosti. EV *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* ochrana kulturních památek **Přesahy:** M – sbírání a třídění dat, diagramy, grafy HV – skladby s historickou tématikou ČJ – sloh, vypravování o cizích zemích AJ – Velká Británie a anglicky hovořící země ČJ – B. Němcová – pohádky HV – naši hudební velikáni

4.1.5. Umění a kultura

4.1.5.1. Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním cílem hudební výchovy na 1. stupni ZŠ je seznámení s hudebním uměním prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního umění.Žáci poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými hudebními díly, učí se je vzhledem ke svým schopnostem chápat, rozpoznávat a interpretovat.

Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy hudebních pořadů, koncertů; práce s knihou, vyhledávání informací spojených s hudbou v encyklopediích, v tisku, na internetu apod.

Vzdělávání v této oblasti přináší poznávání světa skrze hudbu. Dochází k rozvíjení specifického cítění hudebního projevu a tvořivosti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu, zvuku, gesta a mimiky. Žák prostřednictvím těchto činností dostává příležitost uplatnit svůj hlasový potencionál při sólovém i skupinovém zpěvu. Instrumentální dovednosti uplatňuje při doprovodu zpěvu, pohybové dovednosti při tanci.

Časové a organizační vymezení předmětu

Hudební výchova se vyučuje ve všech ročnících - 1 hodina týdně.. Žáci se věnují hudebnímu projevu i v jiných vyučovacích hodinách.

Výuka probíhá ve třídě, kde je umístěn klavír; vzdělávací cíle jsou dále naplňovány návštěvami výchovných koncertů.

Obsahové vymezení předmětu

Hudební výchova je zaměřena na tvůrčí činnost, zejména na rozvoj hlasových, pohybových a instrumentálních dovedností. Žáci se seznamují s dějinami hudebního světa a s výrazovými prostředky současného umění. Učí se sledovat, vnímat a kriticky hodnotit nejen svůj hudební projev, ale okolní hudební svět, učit se v něm orientovat a přijímat různé hudební žánry.

Průřezová témata realizovaná integrací v předmětu HV:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita

Sociální rozvoj

Poznávání lidí, kooperace a kompetice, komunikace, mezilidské vztahy

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola

Multikulturní výchova

Lidské vztahy, kulturní diference, etnický původ

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá

Výchovné a vzdělávací strategie

V rámci tohoto předmětu vedeme žáka k osvojení si následujících kompetencí**:**

Kompetence k učení

Žák:

- zná vhodné způsoby a metody práce s hudebním materiálem,

- vyhledává a třídí informace z hudební oblasti za účelem dalšího vzdělávání,
- operuje s termíny a na základě jejich pochopení uvádí věci do souvislostí,
- vytváří si komplexnější pohled na kulturní jevy,
- pozoruje, poslouchá, kriticky hodnotí výsledky svého učení.

Kompetence k řešení problémů
Žák:

- vyhledává informace o hudbě z různých zdrojů a využívá je k řešení problému,
- získané vědomosti a dovednosti uplatňuje v pěveckých, instrumentálních, poslechových a hudebně pohybových činnostech,
- řeší dostatek námětů k samostatnému uvažování,
- je veden ke kritickému myšlení, k uvážlivým rozhodnutím, schopnosti obhájit je,
- je aktivní a kreativní při individuální i skupinové tvorbě,
- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky.

Kompetence komunikativní
Žák:

- rozumí různým typům komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá k vlastnímu rozvoji,
- dokáže hodnotit hudební výkony své i spolužáků, obhájit svůj názor, formuluje myšlenky přiměřené svému věku,
- chápe hudbu jako specifický způsob dorozumívání,
- využívá uměleckých prostředků pro sebevyjádření,
- tvorbu chápe jako způsob vyjadřování osobních prožitků a postojů,
- zapojuje se do společenského dění.

Kompetence sociální a personální
Žák:

- přispívá k diskusi v malých skupinách i v rámci celé třídy,
- učí se účinně pracovat v týmu, podílí se na vytváření pravidel práce ve skupině,
- získává sebedůvěru a dosahuje pocitu sebeuspokojení,
- pomáhá ostatním členům ve skupině,
- poznává a chápe umělecké hodnoty v sociálních a kulturních souvislostech,
- dokáže se vcítit do kulturních potřeb ostatních lidí,
- rozvíjí svoji sebedůvěru a schopnost tvořivě se projevit.

Kompetence občanské
Žák:

- zpracovává informace, učí se kritickému myšlení nad obsahy sdělení,
- hodnotí svoji práci a práci ostatních, jedná ohleduplně a taktně,
- vcítí se do situace ostatních,
- získává pozitivní postoj k uměleckým dílům,
- oceňuje naše tradice, kulturní a historické dědictví,
- zapojuje se do kulturního dění.

Kompetence pracovní
Žák:

- využívá znalosti, zkušenosti a dovednosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost,

- používá zásady hlasové hygieny,
- rozvíjí schopnost vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit uměleckou hudební produkci,
- uplatňuje svůj hlasový potencionál v sólovém i sborovém zpěvu.

Kompetence digitální

Žák:

- má možnost vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
1.období 1.-3.roč.	**Vokální činnosti** Žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase **Poslechové činnosti** Žák sluchově rozlišuje jednotlivé kvality tónu, pěvecky, instrumentálně, slovně a pohybově vyjadřuje hudební kontrasty, rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodní hře **Hudebně pohybové činnosti** Žák reaguje pohybem na znějící hudbu pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr, melodie **Poslechové činnosti** Žák rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpoznává výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• Pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena, hlasový rozsah c1-c2, notová osnova, realizace písní ve 2/4,3/4,4/4 taktu • Zvuk-tón, řeč-zpěv, kvalita tónu-délka, síla, barva, výška, charakter melodie /vzestupná, sestupná, lomená/, vokální a instrumentální hry s rytmickou a melodickou ozvěnou, rytmizace a melodizace slov a krátkých textů, hra jednoduchých doprovodů na rytmické a melodické nástroje, orffovského instrumentáře • Pohyb podle hudby, pantomima pojmy z hudební teorie / druhy not a pomlk, hudební značky, houslový klíč, dělení hudebních nástrojů /, pohybová improvizace v prostoru, pohybové vyjádření vlastností tónu, tempa a emocionálního zážitku, taneční hry se zpěvem , jednoduché lidové tance • Hlas mužský, ženský a dětský, hudební styly a žánry /pochod, ukolébavka, polka, menuet, polonéza, rocková hudba/ rytmus, melodie barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, dynamické změny v hudebním proudu ,	**Průřezová témata:** OSV *Rozvoj schopností poznávání* cvičení smyslového vnímání *Sebepoznání, sebepojetí* moje tělo *Psychohygiena* – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, relaxace, uvolnění *Komunikace* – řeč těla, řeč zvuků a slov *Poznávání lidí* – vzájemné poznávání se ve třídě VDO *Občanská společnost a škola* – škola a divadlo MKV *Kulturní diference* – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti *Lidské vztahy* – rodina, mezilidské vztahy, principy slušného chování *Etnický původ*– odlišnosti lidí

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
1.období 1.-3.roč	**Instrumentální činnosti** Žák rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální a instrumentální	interpretace hudby • Slovní vyjádření u instrumentální hudby rozlišování hry na zobcovou flétnu, housle, klavír, trubka, pozoun, kontrabas, malý a velký buben, violoncello, akordeon, lesní roh, tuba, cembalo, činely • Lidský hlas-hudební nástroj	**Přesahy:** AJ – anglické písničky, koledy ČJ – rytmizace textů, zhudebňování veršů VV – výtvarné vyjádření hudby PRV – skladby o přírodě kolem nás

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.období 4.-5.roč.	**Vokální činnosti** Žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase, v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti. Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností /zpěvem,hrou,tancem,doprovodnou hrou/ jednoduchou melodii **Instrumentální činnosti** Žák využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní. **Poslechové činnosti** Žák rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby.	• Rozlišování hlasů při poslechu vokální a instrumentální hudby • Grafický záznam - notová osnova, noty, pomlky, g-klíč, taktová čára, notový zápis , taktování • Zápis not podle diktátu, grafický záznam vokální hudby • Zásady správného zpívání – měkké nasazení, správné dýchání, frázování,výslovnost • Hlasový rozsah h-d2, počátky dvojhlasu-lidový dvojhlas, reprodukce písní i vlastní tvorby před ostatními spolužáky • Jednoduchý hudební doprovod na orffovské melodické i rytmické nástroje , na klávesnici, keybordu, hra jednoduchých lidových písní, improvizace předvětí a závětí, doprovod písní, tvořivé hudební hry v dur i moll • Malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace, tvořivé hudební hry v dur i v moll, čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů • Rytmus, melodie, harmonie, barva,	**Průřezová témata**: OSV *Rozvoj schopností poznávání* cvičení smyslového poznávání *Psychohygiena* – relaxace *Kreativita* – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity *Poznávání lidí* – vzájemné poznávání se ve třídě *Komunikace* – verbální i neverbální *Kooperace a kompetice* - vedení a organizování práce skupiny, dovednost navazovat na druhé, rozvoj kooperace, etické zvládání situací soutěže, konkurence EGS *Objevujeme Evropu a svět* – naše vlast a Evropa MKV *Kulturní diference* jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti **Přesahy:** VL – poslech skladeb s historickou tématikou, státní hymna

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.období 4.-5.roč.	**Instrumentální činnosti** Žák vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace **Poslechové činnosti** Žák rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních, výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, ,tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny. **Pohybové činnosti** Žák ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.	kontrast a gradace, pohyb melodie/vzestupná a sestupná/, zvukomalba metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu , taktování pohybový doprovod znějící hudby • Dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt • Taneční hry se zpěvem , jednoduché lidové tance, pantomima, orientace v prostoru , utváření pohybové paměti , reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách • Pojmy z hudební teorie, / noty s tečkou, další hudební značky, předznamenání – posuvky, dělení hlasů /. • Život a dílo – B. Smetana, A. Dvořák, L. Janáček, J. J. Š. Ryba aj…	TV – ztvárnění hudby pohybem

4.1.5.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu
Předmět Výtvarná výchova se v 1. až 5. ročníku realizuje ve vzdělávací oblasti Umění a kultura.
Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.
Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.
V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě a interpretaci.
Žák se učí chápat umění jako specifický způsob poznání a užívat jazyk umění jako svébytný prostředek komunikace.
Učí se chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence, spoluvytvářet vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech.
Učí se uvědomovat si sebe samého jako svobodného jedince, zaujímat osobní účast v procesu tvorby a chápat proces tvorby jako způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků a postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.
Žák se učí plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu, přičemž je soustavně veden k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce.
Organizační vymezení
Výtvarná výchova se vyučuje na I. stupni, týdně 1 nebo 2 vyučovací hodiny. Výuka probíhá zejména v kmenových třídách, dále jsou vzdělávací cíle naplňovány návštěvami galerií a výstav.
Týdenní časová dotace předmětu:

- 1. ročník – 1 hodina týdně
- 2. ročník – 1 hodina týdně
- 3. ročník – 2 hodiny týdně
- 4. ročník - 2 hodiny týdně
- 5. ročník – 1 hodina týdně

Obsahové vymezení předmětu
Výtvarná výchova je zaměřena na tvůrčí činnost, kresbu, malbu, prostorovou tvorbu. Tvůrčí činnosti jsou ve vzájemné provázanosti tvorby, vnímání, interpretace. Žáci se aktivně podílejí na výzdobě školy, prezentují se prostřednictvím výtvarných výstav, seznamují s dějinami výtvarného umění a s výrazovými prostředky současného umění. Učí se sledovat, vnímat a kriticky hodnotit nejen svůj výtvarný projev, ale výtvarné aktivity objevující se v jeho okolí.

Průřezová témata realizovaná integrací v předmětu VV:
Osobnostní a sociální výchova
Osobnostní rozvoj
Rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita
Sociální rozvoj
Poznávání lidí
Komunikace

Výchova demokratického občana
Občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát
Multikulturní výchova
Kulturní diferenciace jedinečnost každého člověka, *lidské vztahy*, *etnický původ*
Environmentální výchova
Ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
Mediální výchova
Tvorba mediálního sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět

Výchovné a vzdělávací strategie
V rámci tohoto předmětu vedeme žáka k osvojení si následujících kompetencí:
Kompetence k učení
Žák:

- využívá znalostí a zkušeností získaných i mimo školu (výlety, poznávací zájezdy, výstavy, soutěže,…),
- ke zpracování tématu vybírá vlastní výrazové prostředky,
- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti spolužáků,
- pro prezentaci svých poznatků si volí formy podle vlastního uvážení.

Kompetence k řešení problému
Žák:

- učí se nebát problému,
- učí se řešit problém různými metodami,
- je vychováván ke kritickému myšlení,
- prozkoumává pohledy a názory lišící se od jeho vlastních,
- je veden k tvořivému uvažování,
- vyhledává informace z dějin umění z různých dostupných pramenů (tiskoviny, internet, odborná literatura).

Kompetence komunikativní:
Žák:

- formuluje a obhajuje myšlenku,
- respektuje druhého, naslouchá,
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci,
- prezentuje své názory i na veřejnosti,
- využívá i jiné formy komunikace, (tabulky, grafy, zvuky, obrazový materiál, počítačů, internet).

Kompetence sociální a interpersonální:
Žák:

- požádá v týmu o pomoc a také ji umí nabídnout,
- prezentuje své názory,
- učí se sebekritice,
- vytváří si pozitivní představy o sobě samém,
- hodnotí svoje pocity a nálady a učí se hledat jejich příčiny,
- podílí se na vytváření pozitivní atmosféry,

- podílí se na výzdobě školy,
- připravuje výtvarné vánoční a velikonoční výstavy.

Kompetence občanské:
Žák:

- navštěvuje historické památky, výstavy,
- pomáhá druhému a respektuje jeho osobnost (empatie),
- uctívá tradice (škola, obec, země),
- respektuje názor druhých.

Kompetence pracovní:
Žák:

- umí si udržovat pořádek na svém pracovním místě,
- využívá pomůcky a utváří si k nim pozitivní vztah,
- váží si své práce a práce druhých.

Kompetence digitální
Žák:

- je motivován k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení.

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
1.období 1.-3.roč.	Žák: • Osvojuje si základní *výtvarné techniky.* Pracuje se základními *výtvarnými Materiály* • Maluje vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, míchá barvy, užívá různé druhy štětců dle potřeby • Rozpozná a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, kreslí měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), měkkou tužkou, rudkou, uhlem • Modeluje z plastelíny, moduritu a jiných modelovacích hmot, tvaruje papír • Tvoří koláž a frotáž, výtvarně pracuje s přírodním materiálem • V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti – citový prožitek, vnímání okolního světa pomocí smyslových vjemů, komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která sám vytvořil	• Malba • Kresba • Techniky plastického vyjádření • Další výtvarné techniky • Tematické práce	**Průřezová témata:** OSV *Osobnostní rozvoj:* *Rozvoj schopností poznávání* *Sebepoznání a sebepojetí* *Psychohygiena* *Kreativita* *Sociální rozvoj:* *Poznávání lidí, Komunikace* VDO *Občanská společnost a škola* MKV *Kulturní diferenciace* *Lidské vztahy, Etnický původ* EV *Ekosystémy, Základní podmínky života* *Lidské aktivity a problémy životního prostředí , Vztah člověka k prostředí* MDV *Tvorba mediálního sdělení* **Přesahy:** ČJ – uvolňovací cviky, zážitkové čtení, spojitost textu s ilustrací, vyprávění podle obrázkové osnovy PRV – plán okolí bydliště, moje rodina, hodiny, zvířata, rostliny HV – výtvarné vyjádření hudby

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.období 4.-5.roč.	Žák: • Maluje vodovými barvami, temperovými barvami, vyjádří malbou své pocity, emoce, fantazii a představy • Kreslí různými materiály – uhel, rudka, voskový pastel, suchý pastel, uspořádá objekty do celku • Při práci s modelovacími hmotami a papírem respektuje proporční vztahy • Výtvarně zpracovává přírodní i jiné materiály, uspořádá je do celků, pracuje s kontrastem barevným, světlostním i materiálovým • Výtvarně zpracovává své vlastní životní zkušenosti a dění kolem sebe • Vyjadřuje své pocity, názory, představy, kombinuje prostředky výtvarného vyjádření • Obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral nebo upravil, zapojuje do komunikace v sociálních vztazích	• Malba • Kresba • Techniky plastického vyjádření • Další výtvarné techniky • Tematické práce	**Průřezová témata:** OSV *Rozvoj schopností poznávání* *Sebepoznání a sebepojetí* *Psychohygiena* *Kreativita* *Poznávání lidí, Komunikace* VDO *Občanská společnost a š* MKV *Kulturní diferenciace* *Lidské vztahy, Etnický původ* EV *Ekosystémy, Základní podmínky života* *Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí* MDV *Kritické čtení a vnímání* *Tvorba mediálních sdělení* **Přesahy:** PČ – koláž- přírodní materiály, kresba dle šablony VL – státy Evropy, historie ČR, život v minulosti PŘ – rozmanitost přírody, sluneční soustava, vesmír M – osová souměrnost, rovinné obrazce, tělesa

4.1.6. Člověk a zdraví

4.1.6.1. Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Tělesná výchova je realizována ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, která prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací obor Tělesná výchova je součástí komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví, směřuje jednak k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, ale i k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Pohybové vzdělání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové , jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů.

Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků prožitek z pohybu a komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje

Týdenní časová dotace a organizační vymezení předmětu

Předmět Tělesná výchova je realizován v 1. – 5. ročníku, v každém ročníku je vyučován 2 vyučovací hodiny týdně. Výuka probíhá v tělocvičně, v posilovně, na hřišti i v přírodě. Od 1. nebo 2. ročníku (dle aktuálního počtu žáků ve škole) je zařazena výuka plavání v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin (celkově během 1. stupně). Očekávané výstupy je možné splnit již v 1. období.

Na plavecký výcvik dojíždějí žáci do Městských lázní v Blansku nebo v Boskovicích.

Zařazení lyžařského výcvikového kurzu

Pokud to provozní podmínky školy a sněhové podmínky v konkrétním školním roce dovolí, budeme organizovat pro přihlášení žáky 1. – 5. ročníku lyžařský výcvikový kurz v rozsahu 3 – 5 dnů.

Cílem kurzu bude poskytnout žákům základní lyžařský výcvik, popř. zdokonalit jejich lyžařské dovednosti, seznámit je s pobytem v zimní přírodě, přispět k jejich otužování, formovat jejich sociální dovednosti a charakterové vlastnosti.

Průřezová témata realizovaná integrací v předmětu TV:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, psychohygiena

Sociální rozvoj

Kooperace a kompetice, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá, multikulturní výchova, lidské vztahy

Environmentální výchova

Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie

V rámci tohoto předmětu vedeme žáka k osvojení si následujících kompetencí:

Kompetence k učení

Žák:

- osvojuje si základní tělocvičné názvosloví,
- učí se cvičit podle pokynů učitele,
- posoudí vlastní pokrok,
- určí překážky, problémy,
- změří své pohybové výkony,
- porovná své současné výkony s předchozími,
- učí se z vlastních chyb,
- zhodnotí kriticky své pohybové výkony.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí,
- adekvátně reaguje v situaci po úraze spolužáka,
- řeší problémy s nesportovním chováním,
- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí,
- řeší herní situace na základě získaných pravidel o hře,
- spolupracuje ve skupině.

Kompetence komunikativní

Žák:

- rozumí základním povelům a signálům,
- dokáže vhodně reagovat na základní povely a signály,
- sám se učí vydávat základní povely a signály,
- spolupracuje při týmových činnostech,
- organizuje jednoduché pohybové soutěže.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje v týmu,
- dodržuje daná pravidla,
- sportuje v duchu fair – play,
- označí přestupky proti fair – play,
- učí se vzájemné pomoci,
- chápe a toleruje rozdílnost mezi členy týmu,
- respektuje opačné pohlaví,
- pěstuje v sobě přiměřeně zdravou sebedůvěru a sebeúctu.

Kompetence občanské

Žák:

- uvědomuje si svá práva a povinnosti,
- učí se poskytovat účinnou pomoc,
- projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti,
- vnímá význam pohybu pro zdravý způsob života,

Kompetence pracovní

Žák:

- uplatňuje zásady hygieny při pohybových činnostech,
- dodržuje vymezená pravidla,
- učí se bezpečně používat sportovní nářadí a náčiní,
- používá vhodné sportovní oblečení,
- při sportovní činnosti neohrožuje zdraví své ani ostatních.

Kompetence digitální

Žák:

- je veden k provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií,
- je veden k využívání digitálních technologií vhodných k motivaci a rozvoji pohybové gramotnosti, ke zpracování dat a informací.

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
1.období 1.-3.roč.	Žák: • Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení • Spolupracuje při jednoduchých týmových činnostech a soutěžích, jedná v duchu fair play ;dodržuje pravidla her a soutěží, uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy, reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• Význam pohybu pro zdraví, pohybový režim žáků, základní pravidla chování při TV • Základy gymnastiky průpravná cvičení, akrobacie – kotoul vpřed, vzad cvičení na nářadí : kladina,hrazda atletika : běhy, skoky, hody • Základy pohybových her, jejich pravidla (manipulace + držení míče spolupráce při hře, průpravné hry, zjednodušená pravidla pohybových her s různým zaměřením, her s netradičním náčiním), základní role ve hře • Hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, znalost základní terminologie reakce na základní pokyny, signály a gesta učitele TV, rozvoj zdatnosti, dovednosti, regenerace, kompenzace jednostranného zatížení (jízda na kolečkových bruslích, bruslení, bobování pěší turistika)	**Průřezová témata:** OSV *Sebepoznání a sebepojetí* moje tělo, *Seberegulace a sebeorganizace* organizace vlastního času EGS *Evropa a svět nás zajímá* zájem o sport, olympijské ideje, význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství EV *Vztah člověka k prostředí* vliv prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí, možnosti a způsoby ochrany zdraví

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.období 4.-5.roč.	Žák: • Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	• Relaxační cvičení kondiční cvičení s hudebním nebo rytmickým doprovodem	**Průřezová témata:** OSV *Kooperace a kompetice* rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
	• Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her, uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka, jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	• Vyrovnávací cvičení – přetahy, přetlaky, hry pro rozvoj kondičních a koordinačních předpokladů – zvyšování jejich úrovně, získávání znalostí o správné výživě,vlivu kouření, alkoholu, drog, poskytnutí první pomoci, hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, hry pro zdokonalení pohybových dovedností, využití přírodního prostředí pro pohybové hry, rozvoj pohybových her podle zkušeností a zájmu žáků	MKV *Lidské vztahy* uplatňování principu slušného chování, solidarity,vcítění se do role druhého přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
	• Jedná v duchu fair play; dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví a handicap	• Základní role ve hře , pravidla zjednodušených sportovních her, základní spolupráce ve hře základní organizace utkání (losování,zahájení, počítání skóre, ukončení) • Základy sportovních her Miniházená – nácvik útočných, obranných kombinací florbal – přihrávky, střelba	OSV *Seberegulace a sebeorganizace* organizace vlastního času, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.období 4.-5.roč.	• Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu – popisu cvičení Výstupy pro 2.období: • Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti. • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.	minikošíková – střelba vrchem jednoruč z místa, nácvik útočných a obranných kombinací přehazovaná minikopaná – nácvik standardních situací, útoku, obrany stolní hry – stolní tenis bruslení, bobování badminton apod. • Základy gymnastiky – kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou (s dopomocí), jednoduchá sestava • 1.- 5. ročník (2. – 5. ročník) ***Plavecký výcvik*** hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, plavecká technika	**Přesahy:** PRV, PŘ – lidské tělo, režim dne, zdraví a nemoc

4.1.7. Člověk a svět práce

4.1.7.1. Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Pracovní činnosti jsou realizovány ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Hlavním cílem předmětu na 1. stupni ZŠ je naučit žáky pracovat s různými materiály a osvojit si základní pracovní dovednosti a návyky. Žáci se učí plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost. Jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Při výuce klademe důraz předně na rozvoj tvořivosti, manuální zručnosti, výchovy ke zdraví, dodržování pravidel společenského chování, komunikaci i spolupráci, dodržování pravidel bezpečnosti. Předmět směřuje k tomu, aby si žáci osvojili dovednosti důležité pro jejich další život. Jako stěžejní metody volíme ty, které podporují samostatnost ale i spolupráci dětí, vlastní aktivitu a tvořivost, vyhodnocování a řešení problémů, vyhodnocování vlastních i cizích výsledků, formulování a ověřování vlastních názorů, utřídění informací a hledání jejich souvislostí.

Týdenní časová dotace a organizační vymezení předmětu

Předmět Pracovní činnosti se na 1. stupni ZŠ vyučuje od 1. do 5. ročníku. V každém ročníku má časovou dotaci 1 hodinu týdně. Výuka na prvním stupni probíhá v kmenových třídách a v přírodě.

Obsahové vymezení předmětu

Předmět Pracovní činnosti je rozdělen na 4 části:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

***Průřezová témata realizovaná integrací v předmětu PČ*:**

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj
Rozvoj schopnosti poznávání, kreativita
Sociální rozvoj
Poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá

Environmentální výchova

Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Základní podmínky života

Výchovné a vzdělávací strategie
V rámci tohoto předmětu vedeme žáky k osvojení si následujících kompetencí:
Kompetence k učení
Žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, postupy, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení v tomto předmětu,
- třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu, tvůrčích činnostech a praktickém životě,
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly v tomto předmětu, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky zde získané,
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro další využití v budoucím životě,
- poznává smysl a cíl učení v tomto předmětu, pozitivně k němu přistupuje, hodnotí vlastní pokrok, kriticky hodnotí a diskutuje o výsledcích vlastních i výsledcích ostatních.

Kompetence k řešení problémů
Žák:

- umí promyslet a naplánovat způsob řešení problémů a využít k tomu vlastního úsudku a zkušeností,
- umí samostatně vyhledat vhodné způsoby řešení zadaných úkolů a problémů, snaží se najít jejich shodné, podobné a odlišné znaky,
- využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale spěje k vyřešení problému,
- ověřuje správnost své volby řešení úkolů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok,
- kriticky myslí, je schopen obhájit svá rozhodnutí, aktivně se podílí na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

Kompetence komunikativní
Žák:

- rozumí různým typům textů, záznamů a nákresů, obrazovým materiálům, přemýšlí o nich, tvořivě je využívá,
- využívá získané komunikační dovednosti ke kvalitní spolupráci s ostatními lidmi, dokáže spolupracovat s ostatními, vhodně komunikuje se spolužáky i učiteli,
- podporuje přátelské vztahy ve třídách i mezi třídami.

Kompetence sociální a personální
Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce,
- přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k upevňování mezilidských vztahů, dokáže poskytnout pomoc, ale i o ni požádat,
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, oceňuje zkušenosti druhých,
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, aby dosáhl pocitu sebeúcty a sebeuspokojení.

Kompetence občanské
Žák:

- rozhoduje se zodpovědně dle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc,
- chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění.

Kompetence pracovní
Žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní své povinnosti, adaptuje se změněným, novým pracovním podmínkám,
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality a funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot,
- využívá znalosti a zkušenosti získané v tomto předmětu v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost,
- je motivován k aktivnímu zapojení.

.

Kompetence digitální
Žák:

- seznamuje se s konkrétním využíváním videonávodů při tvorbě vlastních výrobků,
- vyhledává pracovní postupy a návody v doporučených online zdrojích.

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
1.období 1.-3.roč.	Žák: • Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • Pracuje podle slovního návodu a předlohy	• **Práce s drobným materiálem-** stříhání, ohýbání, spojování, propichování, navlékání, svazování, slepování, lisování • Poznávání a určování vlastností materiálů: tvar, barva, povrch, tvrdost, rozlišování přírodních a technických materiálů, seznamování se základními nástroji a pomůckami, lidové zvyky a řemesla, techniky zpracování – ukázky, užití některých technik • Základy bezpečnosti a hygieny práce • **Práce s modelovací hmotou-** hnětení, válení, stlačování, dělení na části, ovládání a používání pracovních nástrojů a pomůcek • **Práce s papírem a kartonem-** překládání, skládání, trhání, vystřihování, nalepování, obkreslování podle šablony, skládanky a vystřihovánky, jednoduché pracovní operace a postupy, vytváření návyků organizace a plánování práce	**Průřezová témata:** OSV *Osobnostní rozvoj* *Rozvoj schopnosti poznávání* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění *Rozvoj schopností poznávání* cvičení dovedností *Kreativita* – pružnost nápadů, originalita *Sociální rozvoj* *Poznávání lidí* – vzájemné poznávání ve skupině, třídě *Mezilidské vztahy* – péče o dobré vztahy *Kooperace a kompetice* - komunikace, řešení konfliktů, vedení a organizování práce skupiny EGS *Evropa a svět nás zajímá* zvyky a tradice národů Evropy

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
1.období 1.-3.roč.	• Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• **Konstrukční činnosti** – seznámení se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční) a s jejich návodem a předlohami, možnosti užití, sestavování jednoduchých modelů, práce s návodem, předlohou, jednoduchým , náčrtem, vytváření vlastních kompozic, montáž, demontáž a údržba předmětů osvojování si správných pracovních dovedností a návyků	**Přesahy:** ČJ – ohýbání drátu – vyvozování písmen VV – koláže- přírodní materiál M – rovinné obrazce, stavebnice PRV – čas, hodiny – výroba, popis stavby rostlin, zdravá výživa
	• Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování, pečuje o nenáročné rostliny	• **Pěstitelské práce-** vhodné podmínky pro pěstování a ošetřování rostlin, klíčivost, růst rostlin, rychlení, rozmnožování, výživa, jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alergie pěstování rostlin ze semen (zelenina, léčivky, okrasné rostliny, aj.) a pokojových rostlin, úprava půdy, setí, sázení, ošetřování, hnojení, poznávání semen rostlin, plodů, plevele	
	• Připraví tabule pro jednoduché stolování, chová se vhodně při stolování	• Jednoduchá úprava stolu, obsluha a pravidla správného chování u stolu	

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.období 4.-5.roč.	Žák: • Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	• **Práce s drobným materiálem-** vytváření návyků organizace a plánování práce, určování vlastností materiálu: tvar, barva, povrch, tvrdost, stříhání, ohýbání, spojování, propichování, navlékání, svazování, slepování, lisování **,** rozlišování přírodních a technických materiálů • **Práce s papírem a kartonem-** rozlišování a pojmenovávání druhů zpracovávaného papíru: novinový, balící, kancelářský, kreslicí, karton, rozlišování tvarů a formátů, určování vhodného materiálu • Pracovní nástroje a pomůcky: vhodný výběr, jejich funkce a způsob používání • **Práce s textilem -** odměřování a navlékání nitě, uzlík, šití stehem: předním, zadním, obnitkovacím, křížkovým, stonkovým sešívání předním a zadním stehem, textilní materiály: nitě, bavlnky, stehovka, šňůrky, stužky, příze, plsť, knoflík, háčky, spínátka, práce s jednoduchým střihem, jednoduché pracovní postupy, jednoduchý výrobek	**Průřezová témata:** OSV *Rozvoj schopností poznávání* cvičení dovedností zapamatování *Mezilidské vztahy* – chování podporující dobré vztahy *Kreativita* – tvořivost, schopnost dotahovat nápady do reality EV *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* zpracovávané materiály a jejich působení EGS *Evropa a svět nás zajímá* zvyky a tradice národů Evropy

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.období 4.-5.roč.	• Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu • Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic • Provádí při práci se stavebnicemi, jednoduchou montáž a demontáž, pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování, ošetřuje a pěstuje podle	• Osvojování si základů bezpečnosti a hygieny práce • Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití • **Lidové zvyky, tradice a řemesla -** techniky zpracování: tkaní, drhání, vizovické pečivo, zpracování, vykrývání kraslic, práce se slámou, vyřezávání, batika, drhání, přírodniny a přírodní materiály, jejich užití pro výrobu jednoduchých ozdob, šperků, svícnů, vánočních ozdob ap. lidové zvyky a tradice, lidová řemesla: návštěvy regionálních muzeí, exkurze • **Konstrukční činnosti -** stavebnice – plošné, prostorové, konstrukční, sestavování modelů, práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem, sestavování jednoduchých modelů z konstrukčních stavebnic se spojovacími prvky a díly, sestavování jednoduchých pohyblivých modelů podle předlohy i představy • **Pěstitelské činnosti -** vhodné podmínky pro pěstování a ošetřování rostlin, klíčivost, růst rostlin, rychlení,	**Přesahy:** PŘV- organizace práce, denní režim, rozlišování surovin a výrobků, bezpečnost práce, zásady hygieny, úraz, první pomoc, recyklace, ochrana životního prostředí M – tělesa - konstrukce

ročník	výstupy	učivo	průřezová témata, přesahy, poznámky
2.období 4.-5.roč.	daných zásad pokojové i jiné rostliny, volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	rozmnožování, výživa, jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alergie pěstování rostlin ze semen (zelenina, léčivky, okrasné rostliny, aj.) a pokojových rostlin, úprava půdy, setí, sázení, ošetřování, hnojení, poznávání semen rostlin, plodů, plevele	
	• Orientuje se v základním vybavení kuchyně, připraví samostatně jednoduchý pokrm, dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování, udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoci při úrazu v kuchyni	• **Příprava pokrm**ů slavnostní prostírání – rodinný stůl pro oslavu narozenin, zdobné prvky při úpravě stolu	

5. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

5.1. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Pravidla pro hodnocení žáků

Cílem hodnocení je především poskytnutí zpětné vazby, která žákovi přináší písemné nebo ústní informace o průběhu nebo výsledku jeho vzdělávacího procesu a o tom, jak může dále proces učení zefektivnit.
Hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků nevychází z posuzování jeho kvalit (je nebo není šikovný, pilný …), ale z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů, které jsou formulovány u jednotlivých předmětů, v případě žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory upravených očekávaných výstupů formulovaných v IVP žáka.
Při hodnocení není žák porovnáván s ostatními spolužáky. Je posuzován jeho individuální pokrok při respektování jeho osobních předpokladů bez srovnávání s ostatními.
Každému hodnocení předchází jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a kritérii hodnocení, na začátku školního roku seznámí třídní učitel žáky se zásadami hodnocení chování
Hodnocení není trestem, žák nesmí být trestán za chybu. Chyba je brána jako součást procesu učení, žák se učí chyby eliminovat a napravovat. Učitel při hodnocení uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi, přihlíží k jeho věkovým zvláštnostem.

V prvním ročníku má hodnocení spíše motivační charakter, od druhého ročníku pak vyjadřuje objektivní míru zvládnutí očekávaných výstupů v jednotlivých předmětech.
Během školního roku provádí učitel průběžné hodnocení, které je kombinací slovního (ústního i písemného) hodnocení. Na konci každého pololetí je prováděno celkové hodnocení, při němž je přihlíženo k systematičnosti práce žáka.
Hodnocení na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (známkou). Klasifikační stupeň se neurčuje na základě průměru známek za příslušné období
Na konci školního roku se vydává žákovi vysvědčení, na koci prvního pololetí výpis z vysvědčení.
U žáka s vývojovou poruchou učení může ředitelka školy rozhodnout o použití slovního hodnocení (popř. kombinaci klasifikace a slovního hodnocení) na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Podklady pro klasifikaci učitel získává:

- Soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- Soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- Různými druhy zkoušek – ústní, písemné, praktické, grafické, pohybové
- Analýzou výsledků činnosti žáka
- Hodnocením tvořivosti, aktivity a samostatnosti žáka
- Konzultacemi s ostatními vyučujícími, pracovníky PPP nebo SPC, zejména u žáků s diagnostikovanými potížemi

O dosažených výsledcích informuje učitel žáka a jeho zákonné zástupce průběžně prostřednictvím EduPage a žákovské knížky. Při ústních, praktických a pohybových zkouškách sdělí žákovi výsledek hodnocení okamžitě, při hodnocení písemných a grafických prací bez zbytečného odkladu. O nedostatečném nebo výrazně zhoršeném prospěchu žáka informuje pedagogickou radu a zákonné zástupce žáka.

Důležitou součástí hodnocení je sebehodnocení žáka, ke kterému jsou žáci systematicky vedeni, aby se naučili přijmout zodpovědnost za své vzdělávání a dokázali reálně popsat svůj proces učení. Toto sebehodnocení by mělo mít vždy pozitivní závěr, aby posilovalo žákovu sebedůvěru a bylo motivací pro další vzdělávání. Žák se učí chápat chybu jako prostředek zlepšování.

Stupně a kritéria hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se hodnotí stupni prospěchu:

a) 1 - výborný,
b) 2 - chvalitebný,
c) 3 - dobrý,
d) 4 - dostatečný,
e) 5 – nedostatečný,
f) uvolněn.

Při hodnocení žáka se na vysvědčení použije pro zápis stupně hodnocení číslice (kromě f)).

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

a) prospěl(a) s vyznamenáním,
b) prospěl(a),
c) neprospěl(a),
d) nehodnocen(a).

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

A/ předměty s převahou teoretického zaměření,
B/ předměty s převahou praktických činností,
C/ předměty s převahou výchovného zaměření.

A/ Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovědní, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

B/ Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktických činností

Převahu praktické činnosti má předmět pracovní činnosti.

Při klasifikaci v tomto předmětu se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,

- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí.

C/ Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření
Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.
Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:
- stupeň tvořivosti, aktivity a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, dovedností, návyků a jejich tvořivá aplikace v praxi,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- výsledek dle individuálních předpokladů
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se na vysvědčení hodnotí stupni:
a) 1 - velmi dobré,
b) 2 - uspokojivé,
c) 3 – neuspokojivé.

Podrobně rozpracovaná kritéria obsahuje dokument Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, který je součástí Školního řádu.

5.2. Autoevaluace školy

Autoevaluace je důležitým nástrojem pro zjištění aktuálních informací o stavu školy a podkladem pro další plánování jejího efektivního rozvoje a zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu.

Oblasti autoevaluace:

- Materiální, technické, ekonomické a hygienické podmínky ke vzdělávání
- Průběh vzdělávání
- Školní klima, vzájemné vztahy s rodiči a místní komunitou
- Výsledky vzdělávání
- Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita DVPP
- Úroveň výsledků práce školy

Cíle a kritéria autoevaluace:

Oblasti	Cíle	Kritéria
Podmínky ke vzdělávání	Vytvořit kvalitní, moderní, příjemné a bezpečné prostředí pro žáky i zaměstnance.	Kvalita podmínek školy. Spokojenost žáků, zaměstnanců a rodičů
Průběh vzdělávání	Naplnit výchovně vzdělávacích strategie popsané v ŠVP.	Kvalita výsledků vzdělávání. Spokojenost žáků a rodičů.
Školní klima, vzájemné vztahy s rodiči a místní komunitou	Vytvořit inspirující a příjemné školní klima. Aplikovat individuální přístup k žákům tak, aby mohli dosáhnout svého osobního maxima ve výsledcích vzdělávání. Aktivně spolupracovat s rodiči při naplňování cílů ŠVP.	Spokojenost žáků a kvalita výsledků vzdělávání. Podíl rodičů na životě školy.
Výsledky vzdělávání	Dosáhnout očekávaných výstupů popsaných v ŠVP na úrovni odpovídající individuálním schopnostem žáků.	Kvalita výsledků vzdělávání.
Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita DVPP	Zajistit zázemí pro práci učitelů a žáků, efektivní chod školy. Vytvořit kvalitní pedagogický sbor se zájmem o další vzdělávání.	Pozitivní hodnocení školy. Účast na DVPP a jeho využití ve výuce.
Úroveň výsledků práce školy	Maximálně naplnit záměry dané v ŠVP.	Pozitivní hodnocení školy, úspěšné zapojení žáků do praktického života.

Nástroje autoevaluace a časové rozvržení autoevaluačních činností:

- Rozbory hospodaření školy – čtvrtletně
- Výroční zpráva o činnosti školy – jedenkrát za rok
- Roční plán činnosti školy - jedenkrát za rok
- Analýza zápisu do 1. ročníku - jedenkrát za rok
- Prověrka bezpečnosti a ochrany zdraví při práci - jedenkrát za rok
- Hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů - jedenkrát za rok
- Sebehodnocení učitelů a hodnocení vedení školy za minulý školní rok – na začátku školního roku a průběžně

- Plnění tematických plánů – průběžně
- Rozbor pedagogické dokumentace – průběžně
- Hospitace – během školního roku dle plánu hospitací
- Analýza hodnocení a klasifikace žáků – průběžně
- Účast žáků na soutěžích a olympiádách – průběžně
- Srovnávací testy - průběžně
- Ankety a dotazníková šetření – průběžně
- Rozhovory s učiteli, žáky, rodiči, výstupy z jednání Školské rady - průběžně

Obsah

1. Charakteristika školy ... 3
1.1. Historie školy ... 3
1.2. Úplnost a velikost školy ... 3
1.3. Vybavení školy ... 3
1.4. Charakteristika pedagogického sboru ... 4
1.5. Charakteristika žáků ... 4
1.6. Dlouhodobé projekty ... 4
1.7. Spolupráce s rodiči a dalšími subjekty ... 4
1.8. Školská rada ... 5
2. Charakteristika ŠVP ... 5
2.1. Zaměření školy ... 5
2.2. Výchovné a vzdělávací strategie ... 8
2.2.1. Kompetence k učení ... 8
2.2.2. Kompetence k řešení problému ... 8
2.2.3. Kompetence komunikativní ... 9
2.2.4. Kompetence sociální a personální ... 9
2.2.5. Kompetence občanské ... 9
2.2.6. Kompetence pracovní ... 10
2.2.7. Kompetence digitální ... 10
2.3. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a žáků mimořádně nadaných ... 11
2.4. Průřezová témata a jejich tematické okruhy ... 12
2.4.1. Osobnostní a sociální výchova (OSV) ... 12
2.4.2. Výchova demokratického občana (VDO) ... 14
2.4.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS) ... 16
2.4.4. Multikulturní výchova (MKV) ... 17
2.4.5. Environmentální výchova (EV) ... 19
2.4.6. Mediální výchova (MDV) ... 22
3. Učební plán pro 1. stupeň základního vzdělávání ... 25
3.1. Poznámky k učebnímu plánu ... 26
4. Školní vzdělávací program – učební osnovy ... 27
4.1.1. Jazyk a jazyková komunikace ... 27

4.1.1.10. Český jazyk ……..27
4.1.1.2. Anglický jazyk……..45
4.1.2. Matematika a její aplikace 53
4.1.3. Informatika..... 71
4.1.4. Člověk a jeho svět 80
4.1.4.1. Prvouka…….79
4.1.4.2. Přírodověda……...91
4.1.4.3. Vlastivěda……..……100
4.1.5. Umění a kultura..... 109
4.1.5.1. Hudební výchova ……...108
4.1.5.2. Výtvarná výchova ……..115
4.1.6. Člověk a zdraví..... 121
4.1.6.1. Tělesná výchova ……...120
4.1.7. Člověk a svět práce 127
4.1.7.1. Pracovní činnosti …….126
5. Hodnocení žáků a autoevaluace školy 135
5.1. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků..... 135
5.2. Autoevaluace školy..... 137